

Päiväkumpu

OMAVALVONTASUUNNITELMA

Vuosaaren yksikkö

Tiivistelmä

Omavalvonta on keskeinen työkalumme, jonka avulla kehitämme ja seuraamme palvelujemme laatua päivittäisessä asiakastyössä.

Päivi Isokoski-Salonen

yksikönjohtaja

SOSIAALIPALVELUJEN OMAVALVONTASUUNNITELMA

SISÄLTÖ

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT	2
2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET	3
2.1 Toiminta-ajatus	3
2.2 Päiväkummun elämänilon toimintafilosofia	4
2.2.1. Elämänilon toimintafilosofian pähkinänkuoressa	5
2.2.2. Arvomme; Ihmisarvo, elämän merkityksellisyys, tieto	6
2.2.3. Toimintaperiaatteet	7
2.3. Laatusyö ja toiminnanohjausjärjestelmä	10
3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO	11
3.1 Riskien hallinta ja riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen	11
3.2 Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat	12
3.3 Riskienhallinnan työnjako	13
3.4 Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsittelyminen	14
4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN	15
5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET	16
5.1 Palvelutarpeen arviointi	16
5.2 Hoito- ja palvelussuunnitelma	17
5.3 Asiakkaan kohtelu	18
6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA.....	23
7 ASIAKASTURVALLISUUS.....	30
7.1 Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa	30
7.2 Henkilöstö	32
7.3 Toimitilat.....	35
7.4. Teknologiset ratkaisut	37
7.5. Terveysthuollon laitteet ja tarvikkeet	37
8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN.....	39
9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA.....	42
10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA	42

1 PALVELUNTUOTTAJAA KOSKEVAT TIEDOT

Palveluntuottaja

Nimi Hoitokoti Päiväkumpu Oy
Y-tunnus 2154142-0
Kunta Helsinki
Sote-alue Helsinki

Toimintayksikkö tai toimintakokonaisuus

Nimi Hoitokoti Päiväkumpu / Vuosaaren yksikkö
Ryhmäkoti Vellamo, puh: 0503563936
Ryhmäkoti Ahtiala, puh: 0503564639
Katuosoite Merikorttikuja 6 R 142-143, 00960 Helsinki

Sijaintikunta yhteystietoineen

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden palvelut

Palvelumuoto; asiakasryhmä, jolle palvelua tuotetaan; asiakaspaikkamäärä

Ympäri vuorokautinen tehostettu palveluasuminen ikääntyville ja muistisairaille. Asukaspaikkojen määrä yhteensä 20. Asukashuoneet sijaitsevat kahdessa eri kerroksessa, siten, että ensimmäisessä kerroksessa sijaitsee ryhmäkoti Ahtiala, ja toisessa kerroksessa, ryhmäkoti Vellamo.

Yksikönjohtaja: Päivi Isokoski-Salonen
Puhelin: 050-3592354
Sähköposti: paivi.isokoski-salonen@paivakumpuhoiva.fi

Toimintalupatiedot

Aluehallintoviraston luvan myöntämisaikajako (yksityiset ympärivuorokautista toimintaa harjoittavat yksiköt)
Lupa yksityisten ympärivuorokautisten sosiaalipalvelujen tuottamiseen on saatu 27.4.2001 ja toiminta käynnistyi 1.7.2001.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi |
etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Alihankintana ostetut palvelut ja niiden tuottajat
Ostopalvelujen tuottajat

Lääkkeet ja annosjakelu: Yliopiston Apteekki
Lääkäripalvelut: Helsingin kaupungin kilpailuttama lääkäri / Terveystalo
Fysioterapia: Suomen Fysiogeriatrria
Jalkahoito: Jalkahoitola Eloisa

Henkilöstövuokraus tarvittaessa; Sijaiset.fi, Aarni Henkilöstö, Kotipalvelu Mehiläinen, MediPower, AisaLiisa

Hoitokoti Päiväkumpu vastaa alihankkijoidensa työstä osana oman palvelunsa kokonaisuutena ja valvoo työn laatua ja toimeenpanoa yhdessä alihankinnan palveluntuottajien kanssa. Jatkuvassa laadunseurannassa ja reklamaatioiden dokumentoinnissa ja käsittelyssä käytetään Hoitokoti Päiväkummun laadunhallinnan menetelmiä. Laatuasioita käydään läpi yhteistyökumppanien kanssa sekä osana säännöllisiä tapaamisia, että tarvittaessa erillisesti, mahdollisten reklamaatioiden pohjalta. Kaikilta alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta ei ole vaadittu omavalvontasuunnitelmaa.

2 TOIMINTA-AJATUS, ARVOT JA TOIMINTAPERIAATTEET

2.1 Toiminta-ajatus

Päiväkumpu on vuonna 2001 perustettu perheyhtiö, jonka palveluksessa työskentelee pari sataa hoivan ja kodin hoidon ammattilaista. Koko Päiväkumpu-yhteisöä yhdistää voimakas usko siihen, että elämän arkisten tarpeiden tyydyttäminen perinteisen hoivan ja palvelun muodossa ei riitä. Jotta elämä olisi täysipainoista ja merkityksellistä, siinä on oltava iloa. Päiväkummussa kaikki voivat kokea iloa elämäntilanteestaan riippumatta. Elämän ilon tuottaminen on ollut Päiväkummun toimintafilosofia perustamisesta lähtien. Päiväkummussa asiakkaillemme elämän iloa ja mukavuutta lisääviä yksilöllisten tarpeiden ja toiveiden mukaan suunniteltuja hoivapalveluja koulutettujen ammattilaisten voimin. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä noudatetaan kaikessa toiminnassa Hoitokoti Päiväkummun yleisiä elämän ilon tuottamisen periaatteita.

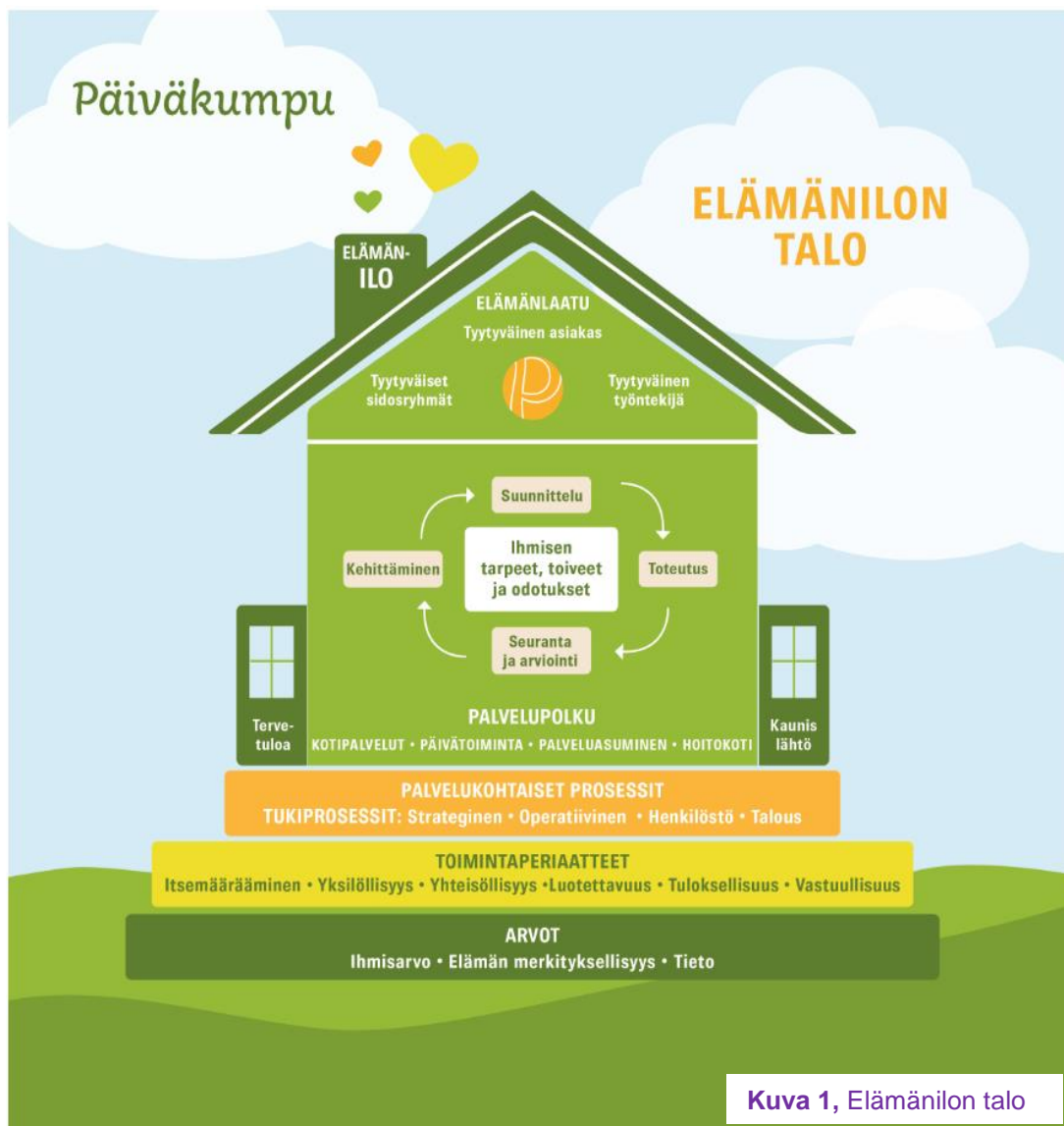
Päiväkummun Vuosaaren yksikkö on erikoistunut ikääntyneiden muistisairaiden ja muuten monisairaiden asukkaiden hoitamiseen. Toiminta-ajatuksemme mukaan, pyrimme hoitotyön keinoin huolehtimaan siitä, että asukkailtamme on mahdollisuus sairaudestaan huolimatta elää oman näköistä, yksilöllistä ja mielekästä elämää. Päiväkummun Vuosaaren tavoitteena on toimia edelläkävijänä muistisairaiden ja muuten monisairaiden ihmisten kohtaamisessa ja hoitamisessa, sekä heidän läheistensä tukemisessa. Hyödynnämme toiminnassamme ja sen kehittämisessä tutkittua tietoa, jolloin toimintaamme ohjaavat ajantasaiset ja näyttöön perustuvat menetelmät ja hoitosuositukset.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

2.2 Päiväkummun elämänilon toimintafilosofia

Päiväkummun Vuosaaren yksikön henkilökunta on sitoutunut Päiväkummun yhteiseen Elämänilon toimintafilosofiaan. Tätä filosofiaamme ja tapaamme toimia on kuvattu Elämänilontalon (kuva 1) avulla. Talon peruskiveykseen on muurattu ne arvot ja toimintaperiaatteet, jotka ohjaavat meitä asiakkaidemme hyvän elämän luomisessa ja tukemisessa.

Kuva 1, Elämänilon talo

2.2.1. Elämänilon toimintafilosofian pähkinänkuoressa

Elämänilon toimintafilosofian ymmärtämistä auttaa, jos laittaa silmät kiinni ja miettii itseään ja jokaista hoidettavaa talona. Voi miettiä, millaiselta talo näyttää ulospäin, näkyykö sen ikkunoista pimeyttä vai valoa. Voi miettiä myös millaiselta tuntuu taloa lähestyä, siitä lähteä ja millaista siinä tuntuu olla ja asua. Jotta talo näyttäisi hyvin hoidetulta ja ikkunoista näkyisi valo ja elämisen ilo, voi moni talo tarvita ainakin jonkinasteista saneerausta. Talomme on rakennettu arvojen ja toimintaperiaatteiden peruskiveyksen varaan. Näiden päälle toimintaa ohjaamaan on rakennettu toiminnan prosessit. Tukiprosessit ovat samat kaikissa palveluissamme, mutta palvelukohtaiset prosessit vaihtelevat. Hoitokodeilla ne ovat: asiakassuhteenhallinta, hoitopalvelut, asumispalvelut, ateriapalvelut ja yhteisöllisyys.

Tervetuloa-kyltti ovesa muistuttaa siitä, että Päiväkummun, Vuosaaren yksikön työntekijöiden on tehtävä kaikkensa, jotta asukkaat ja asiakkaat tuntisivat palveluidemme piiriin tullessa itsensä lämpimästi tervetulleiksi. Palvelun suunnittelun perusteena ovat ihmisen tarpeet, toiveet ja odotukset. Tämän suunnitelman pohjalta hoitoa toteutetaan, seurataan, arvioidaan ja kehitetään.

Tavoitteenamme Vuosaaren yksikössä on tyytyväinen asiakas, tyytyväinen työntekijä ja tyytyväiset sidosryhmät. Perimmäisenä päämääränä on tukea asukkaita/asiakkaita ja työyhteisössämme toimivia jäseniä parhaan osaamisemme avulla ja löytää hyvän ja laadukkaan elämän aineksia ja elämäniloa arkeen ja juhlaan. Elämänilontalon rakentaminen asukkaille / asiakkaille on pitkälti mahdollista mm. yksilövastuisen hoitotyön keinoin. Tavoitteenamme Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on, että jokainen hoitaja/työntekijä tuntee ryhmäkodissa vastuuhoidajan lisäksi jokaista asukasta siinä määrin, että hän pystyy auttamaan häntä tässä- ja nyt-tilanteessa edistäen samalla koko ryhmäkodin toimintaa. Tällöin asukkaiden/omaisten ja eri työntekijöiden kesken koko ryhmäkodissa /työyhteisössä vallitsee Me-henki. Tämä on vaativaa mutta myös antoisaa työskentelyä.

Päiväkummussa on varsinkin hoitokotien puolella käyty jo vuosia sitten läpi mittava laatutyö ja toiminta on sertifioitu ISO 9001:2015 standardin mukaisesti, Päiväkummun Vuosaaren yksikössä noudatetaan standardin mukaisia toimintaprosesseja. Omavalvonnan ja erilaisten auditointien ohella käytössämme laadun arviointiin on myös yksinkertainen arjen nyrkkisääntöjärjestelmä, jonka mukaan me voimme elää ja työskennellä joko MUST-, WANT- tai WAUTSI-tasolla. Näistä MUST-taso (täytyy, olla pakko) on minimitaso, jossa toimii esim. keppi ja porkkana. Se taso ei vielä kuitenkaan ole alle riman. Sille tasolle voimme kuitenkin ajoittain ihan tahtomattamme joutua esim. työkuorman äkillisesti kasvaessa joko asukkaista tai työntekijöistä johtuen. Tärkeintä on, ettei tuolle tasolle jäädä pitkäksi aikaa vaan tilanne pyritään ratkaisemaan mahdollisimman pian. WANT-taso (tahtotaso) on taas työntekijästä lähtevä taso, jossa työntekijä tai myöskin esimies voi määrittää sen, mitä hän pitää hyvänä. Hän kokee tietävänsä ja osaavansa asiat niin, ettei kannata paljon asiakkailta, omaisilta eikä kollegoilta kysellä. Tällainen voi toimia jonkin aikaa ja joissakin tilanteissa. Pian kuitenkin alkaa näkyä kaikenlainen kohtaamattomuus asiakkaiden, omaisten ja muiden tiimiläisten kanssa. WAUTSI-tasolla koko toiminta lähtee asiakkaiden, heidän omaistensa ja työyhteisön jäsenten tarpeista, toiveista ja odotuksista ja työntekijä osaa ainakin hetkittäin antaa enemmän kuin toinen osaa odottaa. Tuolloin työntekijä onnistuu tuottamaan WAUTSIn, eli ilahduttavan kokemuksen. Ja on aivan varmaa, ettei tuosta työntekijä jää itsekään osattomaksi. Tähän toimintafilosofiassamme pyrimme. Heillekin, joiden elämä on

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

vaikeaa tai tasaisen harmaata joko sitä heidän tahtoessaan tai tahtomattaan, tuovat ilon pilkahdukset tunteen huomioiduksi ja arvostetuksi tulemisesta.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön elämäniloa synnytetään kohtaaminen kerrallaan joko yksilön tai yhteisön kesken. Vanha viisaus kertoo, että jaettu suru on vain puolet mutta jaettu ilo on kaksinkertainen ilo. Vain harvat ihmisten toiveista ovat liian vaativia toteutettaviksi. Iso osa iloa ja hyvää mieltä tuottavista asioista on helppo toteuttaa päivittäin, toiset vaativat vähän enemmän tarpeista lähtevää suunnittelua ja joissakin tarvitaan lisäresursseja mm. omiaisilta ja vapaaehtoisilta. Ilahduttava kokemus ”Wautsi” ei ole ilakoimista aina vaan ja kaiken aikaa. Se on kunkin kohdalla tietoista ja yksilöllistä hetkellistä nousemista arjen yläpuolelle: aitoa kohtaamista arjessa koskettamisella, hymyllä, positiivisella palautteella, virkistyksen ja esteettisyyden ja mm. perhe- ja ystävyyhteyksien luomisella. Se voi olla vaikkapa autettavan tai toisen auttajan ilahduttamista valkovuokkokimpulla kevään koittaessa.

2.2.2. Arvomme; Ihmisarvo, elämän merkityksellisyys, tieto

Hyvä hoito on arvosidonnainen asia. Arvot ovat luonteeltaan suhteellisen pysyviä ja ne ohjaavat ihmisen tekemiä valintoja. Arvot ohjaavat näin myös sitä, miten hoitaja ja koko hoitokodin henkilökunta toimii asiakkaan hyväksi hänen arvomaailmaansa kunnioittaen. Hoitajan/työntekijän toimintaa ohjaa hänen henkilökohtaisen arvomaailmansa lisäksi muun muassa kunkin ammattikunnan eettiset ohjeet, yhteiskunnallinen arvomaailma, ikääntyneiden ja muiden hoitoon liittyvät valtakunnalliset ja paikalliset ohjeistot sekä työyhteisöä ohjaava toiminta-ajatus ja –filosofia. Elämänilon talon peruskiveykseen on muurattu arvomme, joita noudatamme Päiväkummun Vuosaaren yksikössä. Arvojamme ovat ihmisarvo, elämän merkityksellisyys ja tieto. Seuraavassa avaamme lyhyesti, mitä kullakin näistä tarkoitamme.

Ihmisarvo ja ihmisen kunnioittaminen ovat sosiaali- ja terveysalan eettinen perusta. Ihmisarvo tarkoittaa, että ihmisellä on arvoa pelkästään jo sen takia, että hän on ihminen. Näin ollen ihmisarvo koskeekin koko ihmiskuntaa ikään, uskontoon, seksuaaliseen suuntautuneisuuteen ja muihin määrittelyihin katsomatta. Ihmisarvo on kaikilla ihmisillä sama. Ihmisarvo on itseisarvo. Sen vastakohtana on välinearvo. Jos ihmisarvoon sisältyisi välinearvo, silloin ihmistä voitaisiin käyttää välineenä esim. taloudellisen hyödyn tavoittelussa.

Ihmisarvoon kuuluu *loukkaamattomuus, arvostus, kunnioitus, ystävällisyys ja inhimillinen kohtelu*. Ihmisarvo ja siihen liittyvät *itsemääräämisoikeus ja oikeudenmukaisuus* on kirjattu lukuisiin lakeihin, ohjeisiin ja suosituksiin ohjaamaan toimintaamme ja päätöksentekoamme varsinkin apua ja tukea tarvitsevien asukkaiden kohdalla. Päiväkummun koko toiminnan keskeinen arvo on ihmisarvo. Jokainen ihminen on ainutkertainen ja arvokas yksilö, jolla on oikeus elää hyvä ja arvokas elämä. Jokaisella on oma historiansa, elämänkaarensa, muistinsa ja kokemuksensa, joiden perusteella hän määrittelee omat elämän arvonsa ja toimintansa.

Elämä on merkityksellistä, onpa sillä tarkoitus tai ei. Kun ihminen etsii elämän tarkoitusta, hän yleensä hakee jonkinlaista ulkopuolelta annettua yleismaailmallista tarkoitusta (uskonto, kosmos), joka pätee kaikkien elämään. Elämän merkityksellisyys taas on huomattavasti henkilökohtaisempi ja kokemuksellisempi asia. Kyse ei siis ole ihmisen yläpuolella olevista arvoista vaan siitä, minkä arvojen ja tavoitteiden ja päämäärien koemme ohjaavan omaa el-

määmmme. Tavoitteena on tunnistaa ne asiat, jotka saavat oman elämän tuntumaan elämisen arvoiselta meille itsellemme joka päivä myös kärsimyksen ja kuoleman kohdatessa. *Päiväkummussa etsitään jokaisen ihmisen elämään merkityksellisyyttä, toiveikkuutta ja arvokkuutta ja niitä ilon ja onnen hetkiä, joita jokaisen elämänpolun varrelle on varattu.* Elämän merkityksellisyys syntyy siitä, että tekee itsestään merkityksellisen muille ihmisille. Läheisissä ihmissuhteissa olemme toiselle ihmiselle ainutlaatuisia ja korvaamattomia jo pelkän läsnäolomme kautta. Koko Päiväkummun vahvana missiona on ollut löytää, tuottaa ja kehittää sellaisia palveluita, joilla voidaan lisätä hyvän elämän, elämän merkityksellisyyden ja elämänilon kokemuksia apua ja tukea tarvitsevien arjessa ja juhlassa.

Kolmas arvo Elämänilontalon peruskiveyksessä on **tieto**. Päiväkummussa pidämme arvokkaana sitä, että kaikki toimintamme pohjautuu mahdollisimman hyvin varmennettuun tietoon. Tietoon nojaava toiminta on korostunut nykyisessä työelämässä ja koko tietoyhteiskunnassamme, jossa myös tiedon löytäminen, tiedon tulva ja sen tekninen hallinta vaativat uutta orientoimista ja osaamista. Todellisuudessa jokainen työntekijä tarvitsee jatkuvasti uutta tietoa työhönsä ja esimies tiedolla johtamiseensa ja jokainen ihminen selviytyäkseen arjessaan mahdollisimman hyvin. Työssämme myös hoitotyön ammattilaisina ja asiantuntijoina olemme vastuussa siitä, että työtämme kehitetään ja arvioidaan näyttöön perustuvasti. Me kaikki olemme osaltamme velvollisia osaamisemme ja entistä parempien työolojemme kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Uutta ajantasaista tietoa jaamme eri tiimeissämme, intranetissämme sekä Päiväkumpu Akatemiassa.

2.2.3. Toimintaperiaatteet

Arvojen siirtyminen käytännön elämän ohjenuoriksi toteutuu toimintaperiaatteiden ja niihin liittyvien erilaisten normien, ohjeiden ja sääntöjen kautta niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin tasolla. Päiväkummussa on sovittu yhteiseksi toimintaa ohjaaviksi periaatteiksi valittujen arvojen pohjalta *itsemäärääminen, yksilöllisyys, yhteisöllisyys, vaikuttavuus, luotettavuus ja vastuullisuus*, nämä periaatteet ohjaavat vahvasti toimintaamme myös Vuosaaren yksikössä.

Itsemäärääminen

Ihminen on aktiivinen, pelkkä olemassaolo ja fyysisten tarpeiden tyydyttäminen ei hänelle riitä. On kyse kasvun tarpeista. Itsemääräämisteorian mukaan psykologisia perustarpeita ovat *autonomia, kyvykkyys ja yhteenkuuluvuus* eli läheisyyden tarve. Kun nämä täyttyvät niin hyvinvointi ja sisäinen motivointi kohenevat ja elämästä tulee merkityksellisemmän tuntuista. Autonomia tarkoittaa, että ihminen on oman elämänsä herra ja voi tehdä itsenäisiä, arvokkaina pitämiään valintoja. Kyvykkyys tarkoittaa tunnetta, että elämä on hallinnassa. Yhteenkuuluvuus syntyy siitä, että ihminen kokee olevansa yhteydessä toisiin, välittävänsä heistä ja olevansa välittämisen kohteena. Merkityksellisyyden kokemisen kannalta on tärkeää myös hyväntahtoisuus eli halu tehdä hyvää vaikuttamalla myönteisesti toisten ihmisten elämään, yhteiskuntaan ja maailmaan. Yhteisöllisissä asumisratkaisuisissa tärkeää on, että jokainen voi osallistua itsenäisesti ja läheistensä kanssa omaa elämäänsä ja hoitoaan koskevaan päätöksentekoon kykyjensä mukaan elämänsä loppuun saakka.

Yksilöllisyys

Jokainen ihminen on *ainutkertainen omine arvoineen, taustoineen, tarpeineen, tottumuksineen, toiveineen ja vakaumuksineen*. Hänellä on myös oma *identiteettinsä, reviirinsä, verkostonsa, kokemuksensa, pyrkimyksensä ja resurssinsa elää elämäänsä ja tehdä omia yksilöllisiä valintojaan*. Yksilöllisyyden huomioon ottamista on korostettu varsinkin länsimaisessa kulttuurissa jopa siinä määrin, että moni on nähnyt menneen sen ihan liiallisuuksiin ja syövän sekä yhteistä hyvää että yksilön hyvinvointia. Tärkeää olisi oppia pohtimaan myös sitä, mitä minä ainutlaatuisuudessa voisin antaa toisille kuin pohtia vain sitä, mitä ympäröivä maailma voi tarjota vain minulle, jotta voisin elää vain minun näköistäni elämää.

Voidakseen tavoitella merkityksellisyyden ja yksilöllisiä onnentunteita elämässä on opittava tunnistamaan myös ne asiat, joista voimme olla kiitollisia eikä vain miettiä mitä voisi saada aina vaan lisää. Yhteisöllisessä asumisessa on tärkeää toivottaa jokainen uusi jäsen yhteisöön tervetulleeksi omana itsenään ja auttaa jokaista yksilöä tutustumaan myös ryhmän muihin jäseniin yksilöinä heidän toiveitaan kunnioittaen, jotta jokaiselle löytyisi mahdollisuus kasvaa myös yksilöinä niissä ryhmissä, joihin hän liittyy. Tutkimusten mukaan ihminen on iän myötä entistä enemmän yksilö. Tällöin hänen itsemääräämisoikeutensa tulee entistä korostuneemmaksi ja erilaiset itsemääräämisrajoitukset tulee olla entistä perustellumpia.

Yhteisöllisyys

Ihminen on kautta aikain luokiteltu sosiaaliseksi ”eläimeksi”. Yhteisöllisyyden tarve kuuluu ihmisen perusmotiiveihin. Olemme kehittyneet elämään ryhmissä ja oppineet pitämään huolta toisistamme; vahvojen sosiaalisten suhteiden muodostamisen vaisto on syvällä ihmisyiden sydämessä. Lukuisat tutkimukset osoittavat, että yhteenkuuluvuus erityisesti perheeseen, ystäviin ja muihin läheisiin ihmisiin esim. sukulaiset, työtoverit ja naapurit ovat todellakin tärkeä merkityksellisyyden lähde. Sosiaalisuutemme ulottuu kuitenkin syvemmälle kuin toisesta huolehtimiseen, sillä elämämme keskipiste ei ole enää vain minä vaan me. Tällöin vastavuoroisuus kasvaa ja sosiaalisen torjunnan mahdollisuudet vähenevät. Jokaisella on varmasti oma listansa hänelle tärkeistä ihmisistä. Perinteisten ihmissuhteiden sijaan nykymaailmassa on onneksi monenlaisia mahdollisuuksia vankkoihinkin ihmissuhteisiin, verkostoihin ja kontakteihin. Nykyajassa on se hieno puoli, että voimme vapaasti valita ne lähteet ja kanavat, joista ja joiden kautta voimme ammentaa yhteisöllisyyttä omaan elämäämme.

Nykymaailmassa yksilöllisyyden korostuminen ei ole pelkästään haitta vaan monet tutkijat myös väittävät, että individualismi on sosiaalisen pääoman kasvun edellytys – yksilöiden vapaaehtoinen yhteistoiminta ja kumppanuus on mahdollista vain silloin, kun ihmisillä on autonomiaa, itsehillintää ja kypsää vastuuntuntoa. Paras ja helpoin tapa lisätä omaa hyvinvointia ja merkityksellisyyden tunnetta on keskittyä itseään unohtamatta vähemmän itseensä ja enemmän yhteyteen toisten kanssa. Päiväkummussa on yhteisöllisyyden kehittämisestä otettu jo vuosia sitten vastuuta muodostamalla yhteisöllisyydestä oma ydinprosessinsa ja tukemalla yhteisöllisyyden käytäntöjä ja niiden kehittymistä mm. harrastetiimin avulla. Myös erityistyöntekijöiden kuten hoivamuusikon ja kuvataideohjaajan rooli on nähty merkittäviksi yhteisöllisyyttä rakentaviksi tekijöiksi. Myös lukuisat yhteiset harrastukset ja tapahtumat sekä asukas/asiakas ja työntekijöiden kokoontumiset lisäävät yhteisöllisyyden merkitystä.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Luotettavuus

Jotta ihmisarvo ja elämän merkityksellisyys voivat toteutua, on meidän kaikkien toimintaperiaatteidemme ja kaiken toimintamme oltava luotettavia. Niin yksilöiden kuin yhteisöjenkin kasvun ja kehityksen tulee perustua sekä luottamukseen itseensä että myös luottamukseen toisiinsa. Toimintamme tulee olla totuusarvojen mukaisesti, perusteltua, loogista, jatkuvaa, ennustettavaa, rehellistä, tutkimuksiin ja näyttöön perustuvaa ja mahdollisimman avointa ja uskottavaa. Toimintamme tulee olla myös erityisen vastuullista varsinkin silloin, kun haluamme turvata monin eri tavoin autettavien ihmisten elämää ja yksityisyyttä. Alallamme luotettavuuteen sisältyy myös lailla säädetty vaihtolovelvollisuuden noudattaminen.

Tuloksellisuus

Tuloksellisuutta voidaan pitää kokonaistavoitteen saavuttamista ilmaisevana yläkäsitteenä tuottavuudelle (tuotos-ten ja panosten suhde), vaikuttavuudelle (palvelun aikaansaama muutos suhteessa tavoitteisiin), laadulle, tehokkuudelle (kustannusvaikuttavuus) ja työelämän laadulle. Toiminnan voidaan sanoa olevan tuloksellista silloin, kun asiakkaan tarpeisiin, toiveisiin ja odotuksiin vastataan kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja työssäjaksaminen on hyvällä tasolla. Onnistunut tuloksellisuuden kehittäminen edellyttää toimivaa yhteistyötä henkilöstön kanssa. Tuloksellisuutta voidaan arvioida monilla eri mittareilla suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Työn tulokset synnyttävät pitkällä aikavälillä vaikuttavuutta, jossa tulokset voidaan nähdä välttämättöminä välineinä. Tuloksellisuuden johtamisessa on kyse tarinan rakentamisesta. Ensin on rakennettava strategia, joka johdattaa organisaatiota yksilöiden henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamisen kautta kohti organisaation visiota ja missiota. Tärkeintä on rakentaa kehittämistyötä aiemmin opitun tiedon varaan. Jokainen tulosjohtaja ja työntekijä on vastuussa siitä, että tuloksia pitää syntyä ja niitä pitää seurata, jotta voimme parantaa toimintaamme ja hyvinvointiamme yhteisössämme nyt ja tulevaisuudessa. Päiväkummussa työn tuloksia on alkuun mitattu arjessa niin sisäisten kuin ulkopuolisinkin auditoinnein, erilaisin tutkimuksin ja selvityksin. Työyhteisössämme on alettu mitata jo vähitellen myös missioomme sisältyvien elämänilon hetkien toteutumista.

Vastuullisuus

Sosiaali- ja terveysalan toiminta on erityisen vastuullista, koska niiden toimintaan liittyy usein hyvin kokonaisvaltainen vastuunotto toisen henkilön terveydestä ja hyvinvoinnista usein hyvin kriittisissäkin elämäntilanteissa. Vastuullinen työskentelytavan mukaan jokainen on vastuussa, eli jos huomaa, ettei jokin asia ole niin kuin pitää, tulee asiaa viedä eteenpäin. Alan ammatinharjoittajilla on toiminnastaan ollut aina suuri vastuu, jota on säädetty lukuisilla yhteiskunnallisilla säädöksillä, laeilla, normeilla ja ohjeilla. Lisäksi myös yritykset ja organisaatiot ovat jakaneet työskentänsä eri vastuiden mukaan. Jokainen yhteisöään johtava henkilö on oman yksikkönsä sielu ja selkäranka ja vastuunkantaja yksikön toiminnasta ja tuloksista. Esim. Hoitokoti Päiväkummussa koko yksiköstä on vastannut perinteisesti säädösten mukaisesti yksikönjohtaja. Yksikön sisällä olevista ryhmäkodeista on vastannut ryhmäkotivas- taava ja kullakin asukkaalla on oma vastuuhoidtaja, joka vastaa hänen yksilövastuisesta hoitotyöstään. Lisäksi yrityk- sen työntekijöissä ja johdossa on useita henkilöitä, jotka toimivat asiantuntijavastuulla eri tehtävissä.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Koko yrityksen on taas kannettava toiminnassaan yhteiskuntavastuuta. Vastuullinen yritys harjoittaa toimintaa, jota ohjaavat lait, asetukset ja kansainväliset sopimukset ja suositukset sekä ay-liikkeen ja yritysten väliset puitesopimukset ja yrityksen omat toimintaohjeet. Vastuullinen toiminta edellyttää myös kannattavuutta ja tuloksen tekemistä, jotta yritys on olemassa myös tulevaisuudessa. Taloudellinen vastuullisuus tarkoittaa asiakkaan näkökulmasta sitä, että koti on turvassa ja työntekijöille sitä, että työpaikka on turvassa. Päiväkummussa yhteiskuntavastuuta on kannettu koko yhtiön historian ajan. Yhteiskuntavastuuraportissamme kerromme vuosittain, miten konkreettisesti toiminnassamme huomioimme taloudellisen, ekologisen ja sosiaalisen vastuullisuuden.

Jotta voimme olla vastuullisia ja kilpailukykyisiä, niin työntekijöidemme, koko organisaatiomme ja yhteistyökumppaneidemme pitää voida sitoutua näihin arvoihin ja toimintaperiaatteisiin. Edellä esitetyt arvot ja periaatteet ovat keskeisiä ohjenuoria, joilla ohjataan Päiväkummun Vuosaaren prosessien (asiakassuhteen hallinta, hoitopalvelu-, asumispalvelu-, ateriapalvelu- sekä yhteisöllisyys- prosessit) ja niiden tukiprosessien (strategia-, operatiivinen-, henkilöstö- ja talousprosessit) eli koko autettaviemme ja tuettaviemme ELÄMÄNPROSESSIN rakentamista ja edelleen kehittämistä.

2.3. Laatu- ja toiminnanohjausjärjestelmä

Toiminnanohjausjärjestelmämme, joita myös Vuosaaren yksikössä noudatetaan, sisältää viiden ydin- ja neljän tukiprosessin tarkat vaihekohtaiset kuvaukset, joissa on määritelty myös kunkin vaiheen tavoitteet ja mittarit. Näiden avulla pystymme valvomaan toimintaamme säännöllisesti ja parantamaan sitä. Uusille työntekijöillemme järjestelmä toimii myös hyvänä perehdytyksen apuvälineenä. Järjestelmä sisältää lisäksi myös asiakaspalautemenettelyn, sen seurannan sekä toimintatavat aina säännöllisiin johdon katselmuksiin asti.

Laatutyön ydinasia on ymmärtää, että se ei tule koskaan valmiiksi, vaan aina tarvitaan systemaattista tavoitteiden, mittareiden ja toimintatapojen uudelleenarviointia sekä järjestelmään kuuluvien toimintaohjeiden ja kuvausten päivittämistä. Laatu ei synny missään vain hienoilla kuvauksilla intrassa tai sertifikaatista seinällä. Laadusta vastaaminen hoitotyössä on meidän kaikkien yhteinen asia. Se syntyy jokaisen yksittäisen henkilön panoksesta. Vain aktiivisella ja laadukkaalla työtoteella voimme turvata asiakkaillemme Elämänilon toimintafilosofian mukaiset hoitopalvelut.

Nordic Healthcare Group (NHG Audit Oy) on myöntänyt Hoitokoti Päiväkumpu Oy:n kaikille hoitoyksiköille ja ryhmäkodeille ISO

Toiminnan ydinprosessit

Toiminnan tukiprosessit

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

9001:2008 standardin mukaisen laatusertifikaatin 27.4.2011, tämän jälkeen se on ollut katkeamattomasti voimassa ja sertifikaatti on päivittänyt uudempaan versioonkin ollen nykyisin ISO 9001:2015. NHG Audit Oy:n sertifiointitoiminta on siirtynyt DNV Certification Oy/Ab:lle 3.7.2013 alkaen ja tällä hetkellä ulkoisen auditoinnin suorittaa DNV Certification.

Tämän systemaattisen työn tuloksena meillä on Päiväkummun muistiosaamiskeskuksessa hyvin toimiva sähköinen toiminnanohjausjärjestelmä palveluidemme ydin- ja tukiprosessien suunnitteluun, toteuttamiseen, arviointiin ja sitä kautta toimintamme jatkuvaan kehittämiseen ja johtamiseen asukkaidemme parhaaksi.

Päivittämissuunnitelma

Päiväkummun toiminta-ajatus, arvot ja periaatteet käydään läpi vuosittain. Toiminta-ajatuksemme, arvomme ja toimintaperiaattemme ovat suhteellisen pysyviä, mutta niitä voidaan muuttaa tarvittaessa. Läpikäyntiä tehdään yhdessä henkilöstön kanssa ja ne vahvistetaan Päiväkummun hallituksen strategiapäivällä. Yksiköillä on lisäksi täydentäviä toiminta-ajatuksia, kuten Vuosaaren yksikössä, jossa halutaan tarjota ensiluokkaista hoitoa muistisairaille ja muille asukkaille. Toiminnanohjausjärjestelmämme toimivuutta seuraamme jatkuvasti johdon katselmuksin, sisäisin ja ulkoisin auditoinnein sekä johtotiimin/johtoryhmän työskentelyssä. Toiminnanohjausjärjestelmäämme tehdään muutoksia tarpeen niin vaatiessa.

3 OMAVALVONNAN TOIMEENPANO

3.1 Riskien hallinta ja riskien ja epäkohtien tunnistaminen ja niiden korjaaminen

Pyrimme Päiväkummun Vuosaaren yksikössä ennaltaehkäisemään haittatapahtumat tunnistamalla vaaratekijät, arvioimalla riskejä, ryhtymällä toimenpiteisiin niiden hallitsemiseksi ja rakentamalla hyvää turvallisuuskulttuuria. Turvallisuusjohtamisen tavoitteena meillä on turvata hoitoympäristön häiriöttömyys ja toiminnan jatkuvuus. Turvallisuusjohtamisjärjestelmämme koostuu eri osa-alueista: Työterveys ja turvallisuus, potilas-/asiakasturvallisuus, riskiin varautuminen, tila- ja laiteturvallisuusriskit, palo- ja kiinteistöturvallisuus, tietoturvallisuus. Lisäksi riskejä arvioidaan organisaatio-, henkilö-, toimitila-, toiminta-, ja laitetasolla.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Keinoja turvallisuusriskien hallintaan;

Henkilökunta osallistuu vuosittain Päiväkummun Vuosaaren yksiköstä, muista ryhmäkodeista, keittiö Karpalosta ja hallinnon toimistosta toimipisteidensä työturvallisuusriskikartoitusten laatimiseen. Riskikartoituksissa käsitellään ergonomiaa, tapaturma-, fyysisiä-, kemiallisia- ja biologisia vaaroja sekä henkistä kuormitusta. Riskikartoitusta on käytetty työsuojelun toimintaohjelman laadinnassa.

Riskikartoituksessa havaitut riskit pyrimme poistamaan tai niihin pyritään varautumaan esim. koulutuksen keinoin (mm. paloturvallisuuskoulutus, väkivaltaisen henkilön kohtaaminen, EA-koulutus, jne.). Vakuutusyhtiön kanssa teemme myös tiivistä yhteistyötä riskien kartoituksessa sekä niihin varautumisessa.

Seuraamme toiminnassamme ilmeneviä poikkeamia ja läheltä-piti tilanteita, ja nämä tilanteet kirjataan sähköiseen raportointijärjestelmään HaiPro:on. Tilanteet käsitellään ja niihin vaikuttaneet häiriötilanteet pyritään poistamaan ja tilanteista pyritään oppimaan. Koko henkilökunta osallistuu käytännön turvallisuuden päivittäiseen hallintaan, turvallisuusriskien arviointiin, turvallisuussuunnitelman laatimiseen, turvallisuusasioita koskevaan raportointiin ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. On erittäin tärkeätä, että henkilöstö hallitsee päivittäisten työtilanteiden yhteydessä esiin tulevat turvallisuutta vaarantavat häiriötilanteet. Henkilöstön tulee edistää turvallisuutta omalla toiminnallaan ja valinnoillaan sekä noudattaa annettuja ohjeita. Henkilökunnan tulee raportoida havaitsemistaan turvallisuuspoikkeamista ja ilmoittaa kehittämiskohteista.

Turvallista toimintaa edesauttaa se, että henkilökunta tuntee Hoitokoti Päiväkummun yleiset, sekä Vuosaaren yksikön omat yksikkökohtaiset toimintaohjeet ja sovitut käytännöt, heillä on hyvä ammatillinen osaaminen huomioiden alan eettiset ja juridiset vaatimukset.

3.2 Riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittely ja niiden dokumentointi

Riskienhallinnasta ja turvallisuuden tilanteesta dokumentoidaan henkilökunnan intran raportointijärjestelmään HaiPro:on. Ydin- ja tukiprosessien prosessinomistajat tekevät kuukausittain yhteenvedon ns. blogikirjoituksen, joka käsitellään johtotiimissä ja ryhmäkotipalavereissa. Mikäli toiminnassamme Vuosaaren yksikössä tapahtuu poikkeama, tilanne pyritään korjaamaan mahdollisimman pian. Asiakasta/omaista informoidaan tapahtuneesta virheestä, tilannetta pahoitellaan ja kerrotaan jo tehdyistä toimenpiteistä sekä keskustellaan vielä tehtävistä toimenpiteistä. Virheitä on erilaatuisia - ja tilanteen mukaan tilannetta voi korjata esim. henkilö, joka on toiminut ko. tilanteessa. Välillä korjaaminen voi vaatia ryhmäkotivastaavan, yksikönjohtajan, prosessinomistajan tai toiminnanjohtajan toimia. Tarvittaessa poikkeamasta / epäkohtien korjaamisesta informoidaan viranomaisia. Henkilökunta tuo esille havaitsemansa epäkohdat, laatu- ja turvallisuuspoikkeamat ja riskit intran Sisu-laadunvalvontajärjestelmän kautta sekä kertomalla esimiehelle asiasta ja osallistamalla työhyvinvoinnin riskikartoitusten päivittäisiin.

Riskienhallinnassa kiinnitetään erityisesti huomioita seuraaviin osa-alueisiin:

- työterveys ja turvallisuus (ylikuormitus, tapaturmat ja onnettomuudet, väkivalta- ja uhkatilanteet sekä läheltä piti -tilanteet)
- potilas-/asiakasturvallisuus (tapaturmat, potilaiden katoamiset ja karkaamiset, potilaiden ja asiakkaiden kanteet ja valitukset)
- rikokset (tuhotyöt ja ilkivalta, omaisuuden katoamiset, hävikit, varkaudet, murrot)
- tila- ja laiteturvallisuusriskit (toimintayksikössä tapahtuvista toiminnoista tai laitteista aiheutuvat uhkat, laitteiden rikkoutuminen)
- palo- ja kiinteistöturvallisuus (tulipalot, kiinteistötekniikan ja kiinteistön hoidon ongelmat, erityistilojen ongelmat, logistiikan ongelmat)
- tietoturvallisuus (tietoturvallisuuden ja tietosuojan ongelmat, väärinkäytökset, viestintäjärjestelmien häiriöt).

3.3 Riskienhallinnan työnjako

Johdon ja esimiesten tehtävänä Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on huolehtia omavalvonnan ohjeistamisesta ja järjestämisestä sekä siitä, että työntekijöillä on riittävästi tietoa turvallisuusasioista. Johto vastaa siitä, että toiminnan turvallisuuden varmistamiseen on osoitettu riittävästi voimavaroja. Esimiehillä on päävastuu myönteisen asenneympäristön luomisessa epäkohtien ja turvallisuuskysymysten käsittelylle. Riskienhallinta vaatii aktiivisia toimia koko henkilökunnalta. Työntekijät osallistuvat turvallisuustason ja -riskien arviointiin, omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja turvallisuutta parantavien toimenpiteiden toteuttamiseen. Riskienhallinnan luonteeseen kuuluu, ettei työ ole koskaan valmista. Koko yksikön henkilökunnalta vaaditaan sitoutumista, kykyä oppia virheistä sekä muutoksessa elämistä, jotta turvallisten ja laadukkaiden palveluiden tarjoaminen on mahdollista. Eri ammattiryhmien asiantuntemus saadaan hyödynnettyksi ottamalla henkilöstö mukaan omavalvonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä koko henkilöstöllä on mahdollisuus olla osallisena riskienhallinnan tunnistamisessa. Havaitun/tunnistetun riskin kohdalla henkilöstön edustaja tekee poikkeamailmoituksen Sisu-järjestelmään, jonka jälkeen ryhmäkodin lähiesimies (ryhmäkotivastaava) tekee korjausehdotuksen, jonka yksikönjohtaja hyväksyy ja lähiesimies vahvistaa asian korjauksen jälkeen. Tilanne käsitellään henkilökunnan kanssa ja tarvittaessa johdotiimi päivittää/laatii toimintaohjeen asiaan. Ulkoisen auditoinnin korjaavat toimenpiteet hyväksytetään Det Norske Veritas Oy:n kautta. Toimenpiteistä tiedotetaan henkilöstölle joko tiimipalavereissa tai intrassa/ sähköpostilla. Yhteistyötahoihin otetaan yhteyttä puhelimitse / kirjeitse tai pidetään yhteinen neuvottelu, jossa asiaa käydään läpi.

Riskienhallinnan prosessi on käytännössä omavalvonnan toimeenpanon prosessi, jossa riskienhallinta kohdistetaan kaikille omavalvonnan osa-alueille.

Päiväkummun Vuosaaren yksikköön on laadittu yksikkökohtainen pelastussuunnitelma ja poistumisturvallisuusselvitys, asukasturvallisuussuunnitelma ja tietoturvallisuussuunnitelma. Myös yksikkökohtainen lääkehoitosuunnitelma, Päiväkummun yleinen saattohoitosuunnitelma sekä ohjeet asukkaiden fyysiseen rajoittamiseen, ohjaavat henkilöstöä toimimaan työssään turvallisuusperiaatteiden mukaisesti.

Riskien tunnistaminen

Riskienhallinnan prosessissa sovitaan toimintatavoista, joilla riskit ja kriittiset työvaiheet tunnistetaan. Miten henkilökunta, asiakkaat ja omaiset tuovat esille havaitsemansa epäkohdat, laatupoikkeamat ja riskit mukaan lukien sosiaalihuoltolain 48 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus.

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä henkilökunta kirjaa havaitsemansa riskit/poikkeamat raportointijärjestelmä HaiPro:on. Henkilökunnan lisäksi, omaisilla ja yhteistyökumppaneilla on mahdollisuus ilmoittaa tunnistamistaan riskistä puhelimitse tai sähköpostilla ryhmäkotivastaavalle ja/tai yksikönjohtajalle. Tunnistetut riskit on kirjattu riskikartoitukseemme ja riskit on myös pisteytetty.

3.4 Riskien ja esille tulleiden epäkohtien käsitteleminen

Haittatapahtumien ja läheltä piti -tilanteiden käsittelyyn kuuluu niiden kirjaaminen, analysointi ja raportointi. Vastuu riskienhallinnassa saadun tiedon hyödyntämisestä kehitystyössä on palvelun tuottajalla, mutta työntekijöiden vastuulla on tiedon saattaminen johdon käyttöön. Haittatapahtumien käsittelyyn kuuluu myös niistä keskustelu työntekijöiden, asiakkaan ja tarvittaessa omaisen kanssa. Jos tapahtuu vakava, korvattavia seurauksia aiheuttanut haittatapahtuma, asiakasta tai omaista informoidaan korvausten hakemisesta.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön riskienhallinnasta ja turvallisuuden tilanteesta dokumentoidaan henkilökunnan intran raportointijärjestelmään HaiPro:on. Sovituista muutoksista työskentelyssä ja muista korjaavista toimenpiteistä tiedotetaan henkilökunnalle ja muille yhteistyötahoille monin keinoin. Ydin- ja tukiprosessien prosessinomistajat laativat kuukausittain yhteenvedon sisäisistä auditoinneista ns. blogikirjoituksen henkilökunnan intraan. Blogissa käsitellään esiin tulleet poikkeamat, prosessin kehittämisehdotuksia, uusien toimintaohjeiden tarpeita, aikataulua toimenpiteiden toteuttamiselle jne. Prosessinomistajan julkaistua blogin koko organisaation henkilökunta voi lukea ja kommentoida yhteenvedoa. Prosessien yhteenvedot eli blogikirjoitukset käsitellään johtotiimin kokouksissa (mm. prosessikuvauksiin liittyvät asiat) ja ryhmäkotipalavereissa. Tarvittaessa esiin nousseet kehittämiskohteet viedään toiminta- ja koulutussuunnitelmiin. Haittatapahtumista keskustellaan työntekijöiden, asukkaiden, omaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa tilanteen mukaisesti. Yksikönjohtaja vastaa lisäksi siitä, että poikkeama- ja riskitilanteista tiedotetaan henkilökuntaa myös ryhmäkotipalavereissa. Prosessinomistajat laativat vuosittain koosteen omasta prosessistaan. Koosteessa käsitellään mm. poikkeamien koonti sekä prosessin vahvuuksia, heikkouksia, uhkia ja mahdollisuuksia. Koosteet käsitellään vuosittain johdon katselmuksessa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Korjaavat toimenpiteet

Laatupoikkeamien, läheltä piti -tilanteiden ja haittatapahtumien varalle määritellään korjaavat toimenpiteet, joilla estetään tilanteen toistuminen jatkossa. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tilanteiden syiden selvittäminen ja tätä kautta menettelytapojen muuttaminen turvallisemmiksi. Myös korjaavista toimenpiteistä tehdään seuranta- ja ilmoitukset.

Korjaavien toimenpiteiden toimeenpano

Korjaavien toimenpiteiden toimeenpanosta vastaavat ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja ja tarvittaessa toimitusjohtaja. Oleellista toimeenpanossa on saattaa tieto korjaavista toimenpiteistä koko henkilökunnan tietoon. Ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja vastaavat, että poikkeama- ja riskitilanteista tiedotetaan henkilökuntaa myös ryhmäkotipalavereissa sekä yksikönjohtajan henkilökunnalle laatimassa viikkoviestissä. Tarvittaessa järjestetään lisäohjeistusta, lisäperehdytystä- tai koulutusta korjaavien toimenpiteiden omaksumiseen.

4 OMAVALVONTASUUNNITELMAN LAATIMINEN

Omaavonnan suunnittelusta vastaava henkilö tai henkilöt

Omaavonnan suunnitelma on laadittu yksikönjohtajan, toimitusjohtajan ja henkilökunnan yhteistyönä. Omaavonnan eri osa-alueilla voi olla myös omat vastuuhenkilöt. Omaavonnan suunnitteluun voivat osallistua myös asiakkaat mahdollisuuksiensa mukaan. Omaavonnan suunnitteluun Päiväkummun muistiosaamiskeskuksessa osallistuvat toimitusjohtaja, johtotiimi, lähiesimiehet ja henkilökunta.

Omaavonnan sisältö on Päiväkummun Vuosaaren yksikön henkilökunnan perehdytysohjelmaan kohtaan 3. "toiminnanohjaus ja intra". Henkilökunta osallistuu omaavonnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin ryhmäkotiin tiimipalavereissa, kehittämispäivissä sekä auditointien yhteydessä (jatkuva havainnointi, määräaikauditointi 1 x kk, sisäisen auditointi 1 x vuodessa sekä ulkoinen auditointi).

Omaavonnan suunnittelusta ja seurannasta vastaavat henkilöt

Yksikönjohtaja, Päivi Isokoski-Salonen, puh: 050 3815733, paivi.isokoski-salonen@paivakumpuhoiva.fi
Toimitusjohtaja, Anne Kangas, puh: 040 7154945, anne.kangas@paivakumpuhoiva.fi

Omaavonnan suunnitelman seuranta

Omaavonnan suunnitelma päivitetään, kun toiminnassa tapahtuu palvelun laatuun ja asiakasturvallisuuteen liittyviä muutoksia. Päiväkummun Vuosaaren yksikönjohtaja vastaa siitä, että omaavonnan suunnitelma päivitetään tarpeen vaatiessa. Menettelyohjeisiin tulleet muutokset kirjataan viiveettä omaavonnan suunnitelmaan. Omaavonnan suunnitelma vahvistetaan vuosittain, vaikka muutoksia ei vuoden aikana olisi tehtykään. Omaavonnan suunnitelman hyväksyy ja vahvistaa palveluiden tuottaja ts. toiminnasta vastaava johtaja. Mikäli valvontaviranomainen huomaa puutteita omaavonnan suunnitelmassa ne korjataan ja täydennetään välittömästi.

Omaavonnan toteutumisen seuranta on sisällytetty johdon katselmuksiin, jotka tehdään johtoryhmän kokouksissa sekä yksiköiden esimiesten palaveriinhin. Omaavonnan seurannan varmistamiseksi siihen liittyviä asiakirjoja säilytetään Päiväkummun muistiosaamiskeskuksen arkistossa 10 vuotta.

Omaavontasuunnitelman julkisuus

Päiväkummun muistiosaamiskeskuksen omaavontasuunnitelma on nähtävissä Päiväkummun yleisillä internet-sivuilla (www.paivakumpuhoiva.fi/hoitokodit), sekä ryhmäkotien yleisissä oleskelutiloissa, jossa ne ovat helposti omaisten ja muiden kiinnostuneiden tahojen nähtävillä. Omaavontasuunnitelmat ovat myös hoitajien kansliassa erillisissä kansioissa henkilökunnan saatavissa.

5 ASIAKKAAN ASEMA JA OIKEUDET

5.1 Palvelutarpeen arviointi

Hoidon ja palvelun tarvetta arvioidaan Päiväkummun Vuosaaren yksikössä yhdessä asukkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai laillisen edustajansa kanssa. Arvioinnin lähtökohtana on henkilön oma näkemys voimavaroistaan ja niiden vahvistamisesta. Palvelutarpeen selvittämisessä huomion kohteena ovat toimintakyvyn palauttaminen, ylläpitäminen ja edistäminen sekä kuntoutumisen mahdollisuudet. Palvelutarpeen arviointi kattaa kaikki toimintakyvyn ulottuvuudet, joita ovat fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja kognitiivinen toimintakyky. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon toimintakyvyn heikkenemistä ennakoivat eri ulottuvuuksiin liittyvät riskitekijät kuten terveydentilan epävakaus, heikko ravitsemustila, turvattomuus, sosiaalisten kontaktien vähyys tai kipu.

Asukkaiden ohjausta, neuvontaa ja palvelutarpeen arviointia tehdään ennen varsinaisen hoitosuhteen alkamista sekä sen aikana. Ensimmäinen yhteydenotto kiinnostuksesta palveluihin tapahtuu yleensä sähköpostitse tai puhelimitse. Tällöin kerrotaan Päiväkummun Vuosaaren yksikön toiminnasta ja lähetetään postitse informaatiota. Palvelutarpeen arviointia jatketaan tutustumiskäynnillä ja hoitokotiin muuton yhteydessä sekä hoitoneuvotteluissa ja päivittäisessä toiminnassa. Hoitotyön kirjaaminen tehdään DomaCare-järjestelmään FinnCC-luokitusta noudattaen. Yksityiset ja palveluseteliasukkaat voivat itse tai heidän edunvalvojansa voi allekirjoittaa hoitosopimuksen. Kuntien kautta tulevien asukkaiden muutto edellyttää viranomaisen tekemää päätöstä hoitoon tulosta. Helsingin kaupungin asiakkaiden kohdalla noudatetaan puitesopimuksen palvelukuvausta ja SAS-toimiston hoitoonohjausprosessia.

Asukkaan palvelujen tarpeen arvioinnissa käytetään mm. RaVa-toiminta-arviointia, RAI-järjestelmää hoidon tarpeen, laadun ja kustannusvaikuttavuuden arviointiin ja seurantaan. RAI-tietoja käytetään asukkaan hoito- ja palvelusuunnitelman laadinnassa sekä hoidon tulosten seurannassa. RAI-arvioinnit tehdään asukkaalle tarvittaessa ja vähintään 2xvuodessa. Ravitsemustilan arviointiin käytetään tarvittaessa MNA-arviointia, painoindeksiä seurataan säännöllisesti. Muistitestinä käytetään Mini-Mental State Examination (MMSE)-arviointia ja myöhäisiä depressoelana GDS-15 mittaria.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Päiväkummun Vuosaaren yksikön asukkaille ja heidän omaisilleen jaetaan informaatiota puhelimitse / sähköpostitse ja heille lähetetään postitse heidän niin toivoessaan esite, Hoitokoti Päiväkummun Sanomat ja muuta informaatiota. Asiakassuhdevastaava järjestää potentiaaliselle asiakkaalle tai tämän asiamiehelle tutustumiskäynnin, antaa informaatiota hoitokodista, palveluista ja hinnoista. Ryhmäkotivastaava sekä yksikönjohtaja osallistuvat työtilanteen mukaisesti tutustumiskäyntiin.

5.2 Hoito- ja palvelusuunnitelma

Hoidon ja palvelun tarve kirjataan asiakkaan henkilökohtaiseen, päivittäistä hoitoa, palvelua tai kuntoutusta koskevaan suunnitelmaan. Suunnitelman tavoitteena on auttaa asiakasta saavuttamaan elämänlaadulleen ja kuntoutumiselle asetetut tavoitteet. Päivittäisen hoidon ja palvelun suunnitelma on asiakirja, joka täydentää asiakkaalle laadittua asiakas/palvelusuunnitelmaa ja jolla viestitään muun muassa palvelun järjestäjälle asiakkaan palvelutarpeessa tapahtuvista muutoksista. Hoito- palvelu- tai kuntoutussuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa ja palvelussa riippuu ennen kaikkea työntekijöiden hyvästä perehdyttämisestä. Hoito- ja palvelusuunnitelmien päivittämiseen ja suunnitelman toteutumatta jääminen on myös asiakasturvallisuuteen liittyvä riski. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä noudatetaan vanhuspalvelulain 16 §:n mukaista ohjetta siitä, että iäkkään henkilön näkemykset vaihtoehdoista on kirjattava suunnitelmaan. Keskeinen omavalvonnan toimeenpanossa sovittava asia on, miten varmistetaan palvelusuunnitelman toteutuminen asiakkaan päivittäisessä hoidossa/palvelussa.

Hoito- ja palvelusuunnitelman laadinta, päivittäminen ja sen toteutumisen seuranta

Vastuuhoitaja vastaa hoito- ja palvelusuunnitelman laatimisesta ja hyödyntää asukkaan, omaisen ja moniammatillisen tiimin näkemyksen hoidon suunnittelussa ja järjestää hoitoneuvottelun. Hoitosuunnitelma tehdään neljän viikon kuluessa hoitokotiin muutosta. Hoitoneuvottelussa hoitosuunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään yhdessä asukkaan ja omaisen kanssa. Hoitosuunnitelma päivitetään 3 kk:n välein ja tarvittaessa. Hoitosuunnitelma kirjataan DomaCare-järjestelmään FinnCC-luokituksen mukaisesti (hoidon tarve, tavoite, suunnittelu ja arviointi), päivittäisen hoidon toteutuminen kirjataan FinnCC-komponenttien mukaisesti.

Hoito- ja palvelusuunnitelmien laatimisen yhteydessä vastuuhoitaja / ryhmäkotivastaava vastaa siitä, että asukas saa riittävästi ymmärrettävää informaatiota häntä koskevissa asioissa ja siitä, että asukkaan näkemys kysytään ja kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Vastuuhoitaja tekee/päivittää hoito- ja palvelusuunnitelman ja hoitohenkilökunta huomioi päivittäisessä hoidon toteutuksen kirjaamisessa hoito- ja palvelusuunnitelman. Ryhmäkotipalaverissa käsitellään kerran kuussa asukkaiden hoitoon liittyviä oleellisia asioita. Uuden työntekijän kanssa käydään perehtymisjaksolla hoito- ja palvelusuunnitelman merkitys läpi (ryhmäkotivastaava tai yksikönjohtaja) ja tämä kirjataan perehtymissuunnitelmaan läpikäydyksi.

5.3 Asiakkaan kohtelu

Itsemääräämisoikeuden vahvistaminen

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä kunnioitetaan jokaisen itsemääräämisoikeutta, mikä on jokaiselle kuuluva perusoikeus, joka muodostuu oikeudesta henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Siihen liittyvät läheisesti oikeudet yksityisyyteen ja yksityiselämän suojaan. Henkilökohtainen vapaus suojaa henkilön fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Sosiaalihuollon palveluissa henkilökunnan tehtävänä on kunnioittaa ja vahvistaa asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja tukea hänen osallistumistaan palvelujensa suunnitteluun ja toteuttamiseen. Huomioimme hoitokodissa, että asukkaalla on mahdollisuuksien mahdollisuus esittää toiveita myös siitä, kuka häntä avustaa sukupuolisensitiivisissä tilanteissa. (kts esim. apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/1/50/2018), Vammaispalvelujen käsikirja).

Asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyvien asioiden vahvistaminen yksikössä

Asiakkaiden itsemääräämisoikeuteen liittyvillä asioilla tarkoitamme Päiväkummun Vuosaaren yksikössä mm. yksityisyyttä, vapautta päättää itse omista jokapäiväisistä toimista ja mahdollisuutta yksilölliseen ja omannäköiseen elämään. Päiväkummun Vuosaaren asukkaalle luodaan ohjaavan Elämänilon toimintafilosofian mukaisesti yksilöllinen hoito- ja palvelusuunnitelma, jossa vastuuhoidajan johdolla kirjataan asukkaan tärkeät tarpeet ja toiveet. Suunnitelman pohjalta ammattitaitoinen ja moniammatillinen henkilökunta huomioi asukkaan yksityisyyden ja intimitteettisuojan kunnioittamalla hänen henkilökohtaista huonettaan ja omaisuuttaan. Asukasta kuullaan ja pyritään mahdollistamaan henkilökohtaisen vapauden säilyttäminen toiveita toteuttaen. Jokainen asukas on yhtä arvokas, jokaisella on oikeus tuntea olevansa hyväksytty ja kunnioitettu. Henkilökunnan ammattitaitoinen asennoituminen on yksi arjen voimavara ja osata antaa asukkaalle riittävästi omaa tilaa ja yksityisyyttä. Ammattitaitoa on myös sekin, että havaitsee rajojen läheisyyden.

Huomioimme Päiväkummun Vuosaaren yksikön toiminnassa, että itsemääräämisoikeus on yksi tärkeimmistä ihmis- ja perusoikeuksista ja lähtökohtana on toimintakykyisen henkilön yhdenvertainen oikeus päättää itseään koskevista asioista. Henkilökohtaisen päätöksenteon edellytyksinä on mm. ymmärrys eri vaihtoehdoista, kyky arvioida seurauksia ja kyky tehdä ratkaisuja. Muistisairauden diagnosointi ei automaattisesti poista itsemääräämisoikeutta tai oikeudellista toimintakykyä. Muistisairaana henkilön kyky tehdä oikeudellisia, taloudellisia ja muita itseään koskevia päätöksiä kuitenkin heikkenee sairauden edetessä. Vahvistamme asukkaan itsemääräämisoikeutta ja turvaamme hoidon myös tilanteissa, joissa asukas ei kykene tekemään päätöksiä. Varmistamme, että itsemääräämisoikeutta rajoitetaan vain silloin, kun muita keinoja ei enää ole käytettävissä. Mikäli itsemääräämisoikeutta rajoitetaan, se tehdään ohjeiden mukaisesti ja asukasta kunnioittaen.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön henkilökunta on koulutettu noudattamaan Päiväkummun yleistä toimintafilosofiaa, joka perustuu mm. ihmisarvon kunnioittamiseen sekä itsemääräämisoikeuden toteutumiseen. Näin ollen hoitokodissa vallitsee kulttuuri, jossa kutakin asukasta kohdellaan yksilöllisesti ja hänen perustuslaillisia oikeuksiaan itsemääräämiseen kunnioitetaan. Asukkaiden puolesta ei päätetä asioita vaan heiltä kysytään mielipide ja toiveet

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

arjen eri tilanteissa.

Huomioimme toiminnassamme, että sosiaalihuollon asiakkaan hoito ja huolenpito perustuu ensisijaisesti vapaaehtoisuuteen, ja palveluja toteutetaan lähtökohtaisesti rajoittamatta henkilön itsemääräämisoikeutta. Sosiaalihuollossa itsemääräämisoikeutta voidaan rajoittaa ainoastaan silloin, kun asiakkaan tai muiden henkilöiden terveys tai turvallisuus uhkaa vaarantua. Itsemääräämisoikeutta rajoittavista toimenpiteistä tehdään asianmukaiset kirjalliset päätökset. Päiväkummun Vuosaaren yksikön henkilökunta on tietoinen, että rajoitustoimenpiteet on toteutettava lievimmän rajoittamisen periaatteen mukaisesti ja turvallisesti henkilön ihmisarvoa kunnioittaen. Asiakkaan hoito- palvelu- tai kuntoutussuunnitelmaan kirjataan itsemääräämisoikeuden rajoittamisen käytännöistä ja välineistä. Itsemääräämisoikeutta koskevista periaatteista ja käytännöistä keskustellaan sekä asiakasta hoitavan lääkärin että omaisten ja läheisten kanssa ja ne kirjataan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan. Rajoittamistoimenpiteistä tehdään kirjaukset myös asiakasasiakirjoihin.

Hyvällä työvuorosuunnittelulla ja paneutuvalla rekrytoinnilla sekä riittävän pitkällä perehdyttämällä pyritään luomaan turvallinen ja rauhallinen hoitoilmapiiri jokaiseen ryhmäkotiin Päiväkummun Vuosaaren yksikössä. Nämä ovat ensisijaisia keinoja luoda turvallisuudentunnetta asukkaille ja ehkäistä tarvetta rajoitteiden ja pakotteiden käyttöön. Ammattitaitoisella henkilökunnalla on tärkeä merkitys ennaltaehkäisevässä ja varhaisen reagoinnin työta-voissa. Hyvä ammattitaito ja asukkaiden tuntemus mahdollistavat tilanteiden ennakkoinnin siten, että varsinaisiin rajoitustoimenpiteisiin joudutaan mahdollisimman harvoin turvautumaan. Asiakkaiden kanssa keskustelu, rauhoittelu ja turvallisen sekä kodinomaisen ilmapiirin luominen toimivat olennaisena osana ennaltaehkäisyssä. Asukkaiden yksilöllisellä arvostamisella luodaan sallivaa ilmapiiriä ryhmäkotiin ja hyvien hoitokäytäntöjen avulla pystytään erilaisia häiriökäyttäytymisiä vähentämään. Henkilökunnan rauhoittava käytös ja arvostava suhtautuminen on erittäin tärkeitä päivittäistä ennaltaehkäisyä. Lääkkeettömät hoitokeinot esim. keskustelu, rauhoittelu ja huomion ohjaaminen muuhun, kun levottomuutta aiheuttamaan toimintaan on yksi keino ennaltaehkäisevässä työssä. Henkilökunta pyrkii luomaan ryhmäkotiin rauhallisen ilmapiirin ja välttämään kiireen tuntua. Selkeät ja virikkeitä antava päivärytmi sekä aktivoiva ja mukaan ottava työote toimivat osaltaan myös ennaltaehkäisevinä toimenpiteinä. Muita käytännön keinoja ovat mm. asukkaan taustan ja elämänkaaritietojen tuntemus, sairauksien hyvä hoitaminen ja tutkiminen, oikea ja riittävä lääkitys, asianmukainen fysioterapia, liikuntaharjoitukset sekä ateriapalvelut ja tarkoituksenmukainen ryhmäkoti asukkaalle.

Itsemääräämisoikeuden rajoittamisen periaatteet ja ohjeet

Päiväkummun Vuosaaren yksikkö on sitoutunut noudattamaan H:gn kaupungin sosiaali- terveystoimialan laatimia ohjeita asiakkaiden fyysisestä rajoittamisesta (voimassa 1.6.2021–31.5.2031). Yksikönjohtaja vastaa ryhmäkotivas- taavien kanssa siitä, että henkilöstö on tietoinen asukkaiden itsemääräämisoikeuden rajoittamisen ohjeista, käy- tännöistä, vaikutuksista ja vastuista. Ohjeet käydään läpi ryhmäkodeissa vähintään kerran vuodessa, sekä aina uu- den työntekijän kanssa hänen aloittaessaan työt hoitokodissa. Hoitokodin hoitokulttuuriin kuuluu, ettei asukkaiden itsemääräämisoikeutta rajoiteta muutoin kuin erityisen painavista syistä, jotka perustuvat hänen turvallisuutensa varmistamiseen. Mikäli rajoitteiden tai pakotteiden käyttö on välttämätöntä, niihin turvaudutaan aina vasta viimei- senä keinona ja toimenpiteestä täytyy olla aina enemmän hyötyä kuin haittaa asukkaalle ja rajoitustoimien käyttö pidetään mahdollisimman lyhytaikaisena. Yksikössä on sovittu, että mikäli asukkaan turvallisuuden varmistamiseksi

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

tarvitaan fyysisiä rajoitustoimia, niitä voi käyttää ainoastaan lääkärin antamalla määräyksellä. Käytetyistä rajoittamistoimista tehdään seuraavat merkinnät asukastietojärjestelmään:

- rajoittamisen peruste
- toimenpiteen luonne
- päätöksentekijän nimi
- aloitus ja lopetusajat

Mikäli suojoatoimenpiteiden käyttämisestä on konsultoitu päivystävää lääkäriä, asukastietojärjestelmään tehdään seuraavat merkinnät:

- konsultaation ajankohta
- asian käsittelyyn osallistuneet henkilöt
- tehdyt päätökset ja
- niiden toteuttaminen
- täytetään asukkaan suojoatoimenpiteiden määräys- ja seurantalomake

Yksikössä käytettävät rajoittavat välineet

Yksikössämme on käytetty rajoittamisvälineinä vuoteen laitojen nostaminen, istuma-/turvavyön käyttö tuolissa, hygienihaalari ja yleisten tilojen lukitseminen. Asukashuoneen ovien lukitsemista ei käytetä rajoitustoimenpiteenä. Asukashuoneen oven lukitseminen on sallittua vain silloin, jos asiakas sitä nimenomaisesti pyytää, asiakas ymmärtää oven lukitsemisen merkityksen ja jos asiakas pääsee itsenäisesti huoneesta ulos.

Asiakkaan asiallinen kohtelu

Usein sosiaalipalveluista tehdyissä kanteluissa tulee esille asiakkaan kokemaa epäasiallista kohtelua. Asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai sosiaalihuollon johtavalle viranhaltijalle, mikäli hän on tyytymätön kohteluunsa. Palvelun perustuessa ostosopimukseen muistutus tehdään järjestämisvastuussa olevalle viranomaiselle. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä kiinnitämme ennakoivasti huomioita, ja tarvittaessa reagoimme, epäasialliseen tai loukkaavaan käytökseen asiakasta kohtaan.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön työntekijät perehdytetään Päiväkummun arvojen mukaiseen toimintaan, joihin ei epäasiallinen kohtelu / käytös kuulu. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä käydään yksikönjohtajan ja ryhmäkoti-vastaavan johdolla säännöllisesti, myös osana arjen tilanteita, arvokeskusteluja, joiden tavoitteena on varmistaa eettisesti kestävä ja arvojemme mukainen toiminta, joka on juurtunut toimintakulttuuriksi hoitokodissa.

Miten asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa tai läheisensä kanssa käsitellään asiakkaan kokema epäasiallinen kohtelu, haittatapahtuma tai vaaratilanne?

Mahdolliset tapahtumat ilmoitetaan asukkaalle (ellei ole jo tiedossa) siten, että asukas sen oman kognitionsa puitteissa ymmärtää. Tehtyä virhettä/ epäasiallisuutta pahoitellaan, se pyritään korjaamaan mahdollisuuksien mukaan ja pyritään löytämään keinot hyvityksistä. Lisäksi tapahtuneesta ilmoitetaan aina omaisille ja kuullaan heidän toiveensa asian korjaamiseksi tai vastaavan tapahtuman estämiseksi. Tapahtuneet haittatapahtumat käsitellään myös aina heti asianosaisten henkilökunnan jäsenten kesken ja tarvittaessa yksikönjohtajan ja toimitusjohtajan kanssa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Tapahtunut tilanne käsitellään lisäksi ryhmäkodin tiimipalaverissa ja johtotiimissä. Epäasiallisesta kohtelusta, haittatapahtumasta ja vaaratilanteesta tehdään myös poikkeamailmoitus sähköiseen järjestelmään. Tapahtuneet virheet käsitellään ja analysoidaan säännöllisesti ryhmäkodeissa, tavoitteena tunnistaa virheille/tapahtumille altistavat menettelytavat ja toimenpiteet, joilla tapahtumat voidaan jatkossa estää. Toiminnasta saatu palaute käsitellään huolellisesti ja asianmukaisesti. Asia tutkitaan puolueettomasti ja riittävän yksityiskohtaisesti, jotta asukas/omainen voi pitää asian selvittämistä luotettavana ja kokee tulleen kuulluksi. Muistutukseen annettava ratkaisu perustellaan ja selvitetään mihin toimenpiteisiin on ryhdytty tai miten asia on ratkaistu. Lisäksi tuodaan esiin, että asia otetaan uudelleen käsitteilyyn, mikäli siinä ilmenee asukkaan/omaisen mielestä jotakin uutta.

Asiakkaan osallisuus

Eri-ikäisten asiakkaiden ja heidän perheidensä ja läheistensä osallistuminen yksikön laadun ja omavalvonnan kehittämiseen on olennainen osa palvelumme sisällön, laadun, asiakasturvallisuuden ja omavalvonnan kehittämistä. Koska laatu ja hyvä hoito voivat tarkoittaa eri asioita henkilöstölle ja asiakkaalle, on systemaattisesti eritavoin kerätty palaute tärkeää saada käyttöön yksikön kehittämisessä. Asiakkaan ja omaisten osallisuus tarkoittaa heidän näkemyksensä ja toiveidensa huomioon ottamista kaikissa palveluun ja toiminnan kehittämiseen liittyvissä tilanteissa.

Palautteen kerääminen, käsittely ja hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

Asukkaita, läheisiä sekä yhteistyökumppaneita kannustetaan antamaan suullista ja kirjallista palautetta Päiväkummun Vuosaaren yksikön toiminnasta hoito- ja keittiöhenkilökunnalle, lähiesimiehille sekä johdolle. Palautetta ja kehittämisajatuksia voi kirjallisesti antaa yksiköiden palautelaatikoihin, maapostilla, sähköpostilla tai kotisivujen paivakumpuhoiva.fi kautta. Julkiwebin kautta annettu sähköinen palaute on osa Päiväkummun laadunvalvontaprosessia. Poikkeamat ja läheltä-piti-tilanteet kirjataan sähköiseen järjestelmään. Lisäksi henkilökunta voi kirjata asiakailta tullutta palautetta HaiPro-järjestelmään. Säännöllisesti toteutetaan asukkaiden, läheisten ja henkilökunnan tyytyväisyystutkimukset. Päiväkummun Vuosaaren yksikön asukkaat ja omaiset osallistuvat myös Helsingin kaupungin tyytyväisyyskyselyihin. Asukkailta ja omaisilta kysellään palautetta myös tavattaessa ja erityisesti hoitoneuvottelujen yhteydessä. Omaisia on kannustettu olemaan aktiivisesti yhteydessä hoitokotiin (myös yksikönjohtajaan), mikäli kokevat palvelun laadussa olevan kehitettävää. Ryhmäkotivastaava sekä yksikönjohtaja ovat näkyviä arjessa paitsi henkilöstölle ja omaisille, myös asukkaille. Yksikönjohtaja keskustelee asukkaiden kanssa aktiivisesti ja saa näin myös palautetta hoidosta ja toiminnasta asukkailta.

Yksikönjohtaja vastaa ryhmäkotivastaavien kanssa siitä, että saadut palautteet käsitellään ja analysoidaan henkilöstön kanssa, ja että toimintaa kehitetään saatujen palautteiden pohjalta. Palautteet käsitellään ja niihin vastataan mahdollisimman pian. Palautteesta riippuen se käsitellään ryhmäkodissa, yksikössä tai johtotiimissä. Tyytyväisyystutkimuksista tehdään yhteenveto asiakaslehti Päiväkummun Sanomiin, kotisivuille, henkilökunnan intraan sekä kerrotaan suullisesti omaistenilloissa ja henkilökunnalle tiimipalavereissa ja/tai kehittämispäivissä. Palautteiden ja tyytyväisyyskyselyiden tuloksia hyödynnetään mm. kehittämis- ja toimintasuunnitelmien laadinnassa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Asiakkaan oikeusturva

Olemme tietoisia Päiväkummun Vuosaaren yksikössä, että sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus laadultaan hyvään sosiaalihuoltoon ja hyvään kohteluun ilman syrjintää. Tosiasialliseen hoitoon ja palveluun liittyvät päätökset tehdään ja toteutetaan asiakkaan ollessa palvelujen piirissä. Palvelun laatuun tai saamaansa kohteluun tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muistutus toimintayksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen voi tehdä tarvittaessa myös hänen laillinen edustajansa, omainen tai läheinen. Muistutuksen vastaanottajan on käsiteltävä asia ja annettava siihen kirjallinen, perusteltu vastaus kohtuullisessa ajassa.

Muistutuksen vastaanottaja:

- Päivi Isokoski-Salonen, yksikönjohtaja p. 050 3815733, paivi.isokoski-salonen@paivakumpuhoiva.fi, Merikorttikuja 6 R 142-143 00960 Helsinki
- Anne Kangas toimitusjohtaja p. 040 7154945 anne.kangas@paivakumpuhoiva.fi
- Helsingin kaupungin ostopalvelusopimuksen asiakkaiden kohdalla; Ikääntyvien palvelut, selvitys-, arviointi ja sijoitustoiminta/ ostopalvelupäällikkö Kristiina Matikainen kristiina.l.matikainen@hel.fi
- Vammaisten asumispalvelut; vammaispalveluiden vs. ostopalvelupäällikkö Anu Purhonen anu.purhonen@hel.fi

Sosiaaliamiehen yhteystiedot sekä tiedot hänen tarjoamistaan palveluista

- Helsingin kaupungin sosiaaliamiehen yhteystiedot; Neuvonta ma klo 13–15, ti ja to klo 10–12 puh. 09 3104 3365 PL 6060, 00099 Helsingin kaupunki Sähköposti: sosiaaliamies@hel.fi

<https://www.hel.fi/helsinki/fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/sosiaalinen-tuki-ja-toimeentulo/sosiaalityo/sosiaalineuvonta/>

Sosiaalineuvonta palvelee

- puhelimitse arkisin kello 9–16 numerossa [09 310 44400](tel:0931044400)
- chatissa arkisin kello 9–16
- [palvelupisteiden vastaanottoajat ilman ajanvarausta](#)

Sosiaalineuvonta korona-aikana asiointi mieluiten puhelimitse tai chatissa.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Sosiaaliamies antaa neuvoja seuraavissa asioissa:

- sosiaalihuollon asiakaslain (812/2000) sekä potilaslain (758/1992) soveltamiseen liittyvissä asioissa
- sosiaalihuollon asiakkaan ja terveydenhuollon potilaan asemaan ja oikeuksiin liittyvissä asioissa
- tiedottaa asiakkaan ja potilaan oikeuksista
- toimii asiakkaan ja potilaiden oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi
- neuvoo ja tarvittaessa avustaa muistutuksen tekemisessä, potilasvahinkoasioiden käsittelemisessä sekä vahingonkorvausasioissa.

Kuluttajaneuvonnan yhteystiedot sekä tiedot sitä kautta saatavista palveluista

- Kuluttajaneuvonnan puh: 029 505 3050 (ma-ti-ke-pe klo 9–12, to klo 12–15)
- Kuluttajaneuvonta on palvelu, josta saa tietoa kuluttajan oikeuksista ja sovitteluapua kuluttajan ja yrityksen väliseen riitaan. Kuluttajaneuvonnasta saa maksutta opastusta ja sovitteluapua riitatilanteessa. Kuluttajaneuvonta antaa neuvoja seuraavissa tilanteissa:
  - avustaa ja sovittelee kuluttajan ja yrityksen välisessä riitatilanteessa (vain kuluttajan aloitteesta)
  - antaa kuluttajille ja yrityksille tietoa kuluttajan oikeuksista ja velvollisuuksista neuvoo asunto- ja kiinteistökaupan ongelmissa

Yksikön toimintaa koskevien muistutusten, kantelu- ja muiden valvontapäätösten käsittely ja huomioiti toiminnan kehittämisessä

Tilanne pyritään selvittämään asianomaisten kesken tapahtuneessa yksikössä yksikönjohtajan johdolla. Tarvittaessa asianomaisten sekä yhteistyötahojen kanssa tavataan ja keskustellaan tapahtuneesta yksikönjohtajan ja toimitusjohtajan läsnä ollessa. Tapahtunut tilanne käsitellään ko. ryhmäkodin tiimipalaverissa, yksikön esimiesten palaverissa ja johtotiimissä. Tehtyä virhettä/ epäasiallisuutta pahoitellaan, se pyritään korjaamaan mahdollisuuksien mukaan ja pyritään löytämään keinot hyvityksistä. Tapahtuneet virheet analysoidaan, pyritään löytämään keinot niiden ehkäisemiseksi ja välttämiseksi. Muistutuksen vastine annetaan 1–4 viikon kuluessa sen jättämisestä.

6 PALVELUN SISÄLLÖN OMAVALVONTA

Hyvinvointia, kuntoutumista ja kasvua tukeva toiminta

Päiväkummun Vuosaaren yksikön asukkaiden hoito- ja palvelusuunnitelmiin kirjataan tavoitteita, jotka liittyvät päivittäiseen liikkumiseen, ulkoiluun, kuntoutukseen ja kuntouttavaan toimintaan.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asukkaiden fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja sosiaalisen toimintakyvyn sekä osallisuuden edistäminen palvelussa

Päiväkummun Vuosaaren yksikön asukkaat ovat usein ikääntyneitä ihmisiä, jotka tarvitsevat apua päivittäisissä perustoiminnoissa. Henkilökunta huolehtii siitä, että jokapäiväisissä toiminnoissa jokaisen asukkaan perustarpeet otetaan huomioon ja että niihin vastataan. Hoitotyön päivittäinen kirjaaminen sekä hoito- ja palvelusuunnitelma tehdään DomaCare-asukastietojärjestelmään sähköisen rakenteisin mallin mukaisesti (FinnCC-luokitus).

Kansainvälinen RAI-järjestelmä on käytössä hoidon tarpeen, laadun ja kustannusvaikuttavuuden arviointi- ja seuranta-järjestelmänä. RAI-tietoja käytetään asukkaan hoito ja palvelusuunnitelman laadinnassa sekä hoidon tulosten seurannassa. RAI-arviointi tehdään asukkaalle säännöllisesti 2x vuodessa ja tarpeen mukaisesti. Elämän ilon toimintafilosofiaa noudattamalla ja vastaamalla asukkaiden perustarpeisiin toteutamme ihmisarvoisen ikääntymisen eettisiä periaatteita; itsemääräämisoikeus, voimavaralähtöisyys, oikeudenmukaisuus, osallisuus, yksilöllisyys ja turvallisuus.

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä kuntouttavaa työtä toteutetaan asukkaan yksilöllisten mahdollisuuksien mukaan kaikessa hoiva- ja hoitotyössä. Jokapäiväinen hoiva ja palvelut suunnitellaan, kirjataan ja toteutetaan siten, että samalla ylläpidetään ja edistetään asiakkaan toimintakykyä ja kunnon ylläpysymistä. Yksilöllisiä kuntoutuspalveluja esim. fysioterapian palveluja on mahdollista saada eri palveluntuottajilta yksityisesti tai Kelan lääkinnällisen kuntoutuksen kautta. Mahdollista on myös musiikki- ja kuvataideterapiaan osallistuminen. Henkisen ja psykososiaalisen toiminnan mahdollistaa yhteistyö seurakunnan kanssa, erilaiset retket, tapahtumat ja esiintyjät. Virkku-tee-matiimin tavoitteena on asukkaiden fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin ylläpitäminen ja parantaminen. Se toteutetaan toimintafilosofian mukaisesti yksilöllisyys ja ihmisen arvokkuus huomioiden kaikessa toiminnassa ja kohtaamisessa. Asukkaat voivat myös jatkaa omia harrastuksiaan voimavarojensa ja tarpeidensa mukaisesti (esim. päivätoimintakerhot). Ryhmäkodeissa ei ole erikseen vierailuaikoja, vaan läheiset, omaiset ja ystävät ovat tervetulleita aamu-, päivä- ja iltapäivä-aikaan. Ryhmäkodeista tehdään avointa yhteistyötä mahdollisuuksien mukaan lähialueen päiväkotien, yhdistysten, oppilaitosten ym. kanssa. Hoitokoti Päiväkummussa järjestetään säännöllisesti syksyisin ja keväisin omaisten iltoja, joihin kutsutaan myös Päiväkummun Vuosaaren yksikön läheiset yhdessäoloon ja tapamaan Päiväkummun Vuosaaren yksikön henkilökuntaa.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön asukkailla on mahdollisuus ulkoiluun turvallisesti hänen toimintakykynsä tuntevan ihmisen kanssa esim. läheisten, vastuuhoidajan, henkilökohtaisen avustajan, vapaaehtoistyöntekijän tai kesäaikaan erikseen palkattujen kesätyöntekijöiden kanssa. Useimmiten ryhmäkodin päivärytmiin iltapäivä on parasta aikaa ulkoiluun. Sosiaalihuoltolain mukaisena kuljetuspalveluna myönnettävä kuljetustuki on osa fyysisen, henkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn tukemista, ja matkat on tarkoitettu mahdollistamaan hoito- ja palvelusuunnitelman piirissä olevien vanhusten sekä vaikeavammaisten tarpeelliset matkat virkistykseen. Kuljetustuki on harkinnanvarainen etuus ja henkilökunta huolehtii omaisten kanssa, että kuljetustukeen oikeuttavilla asukkaille se on haettu. Kuljetuspalvelu on tarkoitettu henkilöille, joilla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa, eivätkä he voi käyttää joukkoliikennevälineitä. Helsingin Matkapalvelu-matkat eivät ole tarkoitettu lääkärissä käynteihin eikä kuntoutukseen liittyviin matkoihin (sairasvakuutuslaki 10§).

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumisen seuranta

Asukkaiden toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja kuntouttavaa toimintaa koskevien tavoitteiden toteutumisen seuranta tehdään päivittäisessä hoitotyön kirjaamisessa sekä hoito- ja palvelusuunnitelman päivitysten yhteydessä ja hoitoneuvotteluissa. Tavoitteiden toteutumista seurataan myös sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla sekä tyytyväisyystutkimuksilla ja palautteita seuraamalla.

Ravitsemus

Ravinto ja ruokailu sekä niihin liittyvä tapakulttuuri ovat keskeinen asukkaille tärkeä osa monia sosiaalihuollon palveluja. Ravitsemuksessa huomioidaan ruokaviraston voimassa olevat väestötason ja eri ikäryhmille annetut ravintoaineiden saanti- ja ruokasuositukset. Ruokailun järjestämisessä on huomioitava asukkaiden toiveiden lisäksi erityisruokavaliot (diabetes, autoimmuunisairaudet, ruoka-aineyliherkkyydet, -allergiat ja -intoleranssit) niin, että kaikki osapuolet voivat tuntea olonsa turvalliseksi. Uskontoon tai eettiseen vakaumukseen perustuvan ruokavalion toteutus ovat osa monikulttuurista palvelua, mikä huomioidaan Päiväkummun Vuosaaren yksikön toiminnassa.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön asukkaiden ateriapalvelut tuottaa Hoitokoti Päiväkummun ateriapalvelu. Sen tavoitteena on tuottaa ammattitaidolla sekä tarkalla reseptiikalla ravitsemuksellisesti hyvää ja kotoisaa ruokaa. Ateriapalvelut tarjoavat makuelämyksiä ja mielihyvän hetkiä ateriointiin huomioiden erikoisruokavaliot, juhlapyhät, laadun sekä taloudellisuuden. Ateriapalveluiden yhtenä tärkeänä menestystekijänä on henkilökunnan hyvä ammatillinen osaaminen. Ateriapalvelun tavoitteena noudattaa Valtion ravitsemusneuvottelukunnan (2020) ravitsemussuosituksia ikääntyneille. Ikääntyvien ihmisten terveyden, toimintakyvyn ja elämänlaadun tukemisessa hyvällä ravitsemuksella on keskeinen tehtävä. Ikääntyminen sinänsä ei heikennä ravitsemustilaa, mutta sairastamisen aikana syöminen ja ravinnonsaanti voivat jäädä liian vähäisiksi. Ikääntynyt saattaa laihtua ja menettää ravintoainevarastoaan, joita tarvittaisiin toipumisen varmistamiseksi.

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on molemmissa kerroksissa ryhmäkotien yhteydessä jakelukeittiöt, jonne toimitetaan puolivalmiit ateriat (vakuumiastioissa) kolme kertaa viikossa Päiväkummun keittiö Karpalosta. Ateriakuljetuksesta vastaava henkilö purkaa ruoat suoraan kaappeihin. Hoiva-avustajat / hoitajat lämmittävät ruuat uunissa ennen ruokailua, he myös huolehtivat siitä, että asukkaat saavat ruokavalionsa mukaista ruokaa ja että kattaus on asianmukainen. Hoiva-avustajat/ hoitajat valmistavat lisäkesalaatit sekoittamalla salaatin valmiista komponenteista. Hoiva-avustajat sekä hoitajat yhdessä ryhmäkotivastaavien kanssa huolehtivat, että ruokatarvikkeet säilytetään asianmukaisissa lämpötiloissa ja että niiden säilytys- ja tarjoilulämpötilat ovat vaaditulla tasolla. Jakelukeittiössä tapahtuu myös astiahuolto tukipalvelutoimintana, jolloin astiahuollosta vastaavat palkkatukityössä olevat keittiöapulaiset.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asiakkaiden erityisruokavalioiden ja ruokarajoitteiden huomiointi

Päiväkummun Vuosaaren yksikön jokaiselle asukkaalle taataan hänen yksilöllisen ruokavalionsa mukainen ravitsemus. Tieto ruokavaliosta välitetään Keittiö Karpalolle sekä ryhmäkodin henkilöstölle, ruokavalion toteuttamista varten. Jokaisen ryhmäkodin keittiössä on listaus erityisruokavalion omaavista asukkaista, mistä kunkin asukaan ruokavalio on tarkastettavissa. Mikäli asukkaan ruokavalio muuttuu, vastuuhoitaja välittää siitä tiedon keittiö Karpaloon.

Asiakkaiden riittävän ravinnon ja nesteen saannin sekä ravitsemuksen tason seuraaminen

Hoitohenkilökunta tarkkailee asukkaiden ravitsemustilaa ja tekee tarvittaessa MNA-arvion ravitsemustilan arviointiin. Asukkaat punnitaan säännöllisesti. Asukastietojärjestelmä DomaCare laskee asukkaiden painoindeksit ja RAI-arvioinnissa nousee esiin mahdollinen aliravitsemus (BMI). Tarvittaessa asukkaiden nesteen saannin turvaamisessa hyödynnetään päiväkohtaista nestelistaa.

Hoitokoti Päiväkummussa tarjoillaan seuraavat ateriat:

Aamupala	klo 7–10
Lounas	klo 11:30–12:30
Päiväkahvi	klo 14–13
Päivällinen	klo 16–17
Iltapala	klo 19–22

Ateria-ajat ovat joustavat ja niitä toteutetaan asukkaiden yksilöllisten toiveiden mukaan. Ryhmäkodeissa on aina tarjolla välipalaa, jota tarjoillaan asukkaille joustavasti silloin kun hän sitä pyytää.

Hygieniakäytännöt

Päiväkummun Vuosaaren yksikön hygieniatasolle on asetettu laadulliset tavoitteet ja sen toteutumiseksi on laadittu toimintaohjeet sekä asukkaiden yksilölliset hoito- ja palvelusuunnitelmat asettavat omavalvonnan tavoitteet, joihin kuuluvat asukkaiden henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtimisen lisäksi infektioiden ja muiden tarttuvien sairauksien leviämisen estäminen. Yksikön siivous ja pyykkihuolto ovat tärkeä osa-alue yleisen hygieniatason ja infektioiden leviämisen torjumisessa. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on oma tukipalveluhenkilöstö, joka huolehtii (arkipäivisin) siivouksen ja pyykkihuollon toteutumisesta, niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä noudatetaan tavanomaisia hygieniakäytäntöjä, jotka perustuvat Helsingin kaupungin antamiin ohjeisiin, sekä infektioiden torjunnasta pitkäaikaishoidossa ja -hoivassa-ohjeeseen (THL, ohje 2/2020). Päiväkummun Vuosaaren yksikössä noudatetaan lisäksi erillisiä ohjeita (mm. Helsingin kaupungin pandemiatyöryhmän vahvistamat) poikkeusajan hygieniatilanteisiin. Hygieniaohteet löytyvät Päiväkummun intran sivulta.

Hygieniaohteet ja niiden toteuttamisen käytännöt

Tavanomaisia varotoimia käytetään kaikkien asukkaiden hoidossa infektio-tilanteesta riippumatta. Varotoimilla pyritään estämään mikrobien siirtymistä hoitajista asukkaisiin, asukkaista hoitajiin ja asukkaasta hoitajan välityksellä toisiin asukkaisiin.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Tavanomaisissa varotoimissa on neljä keskeistä osaa:

- 1) oikea käsihygienia
- 2) oikea suojainten käyttö (käsineet, suojatakki, suojaesiliina, suu-nenäsuojus)
- 3) oikeat työskentelytavat
- 4) pisto- ja viiltovahinkojen välttäminen

Infektioiden ja tarttuvien sairauksien leviämisen ennaltaehkäiseminen

Päiväkummulla on oma epidemiasuunnitelma, jota myös Päiväkummun Vuosaaren yksikössä noudatetaan. Tartuntatautien torjunnassa ja mahdollisissa epidemiatilanteissa noudatamme Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin infektio-ohjeistusta. Tarvittaessa ryhmäkotivastaava, sairaanhoitaja ja/tai vastaava hoitaja konsultoi HUS- mobiiliyksikköä ja välittää tartuntojen torjuntaohjeet yksikköön. Intraan päivitetty henkilökunnalle ajantasaiset ohjeet, sekä asiakasturvallisuus/kuvaus asiakasturvallisuuden varmistamisesta ja sen kehittamisestä: Päiväkummussa on pandemia/epidemiasuunnitelma, josta löytyy tarkemmat ohjeet/ohjeistukset mm Covid 19:sta, influenssasta ja noro- viruksesta.

Yksikön siivous- ja pyykkihuolto

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on oma laitoshuoltaja, joka huolehtii Vuosaaren pyykkihuollosta yhdessä hoitajien sekä Laivapesula Oy:n kanssa. Laitoshuoltaja hoitaa asukkaiden huoneiden ja hoitokodin yleisten tilojen siivouksesta. Siivouksesta on laadittu oma ohjelmansa. Asukashuoneet siivotaan viikoittain, roskat viedään pois päivittäin. Yhteiset tilat siivotaan joka arkipäivä. Kiinteistön piha-alueella on roskakatos. Roskien riittävästä tyhjennysvälistä on tehty suunnitelma kiinteistöstä vastaavien tahojen kanssa.

Henkilöstön perehdyttäminen yksikön puhtaanapidon ja pyykkihuollon toteuttamiseen

Työntekijät saavat osana perehdytysohjelmää opastuksen puhtaanapidon ja pyykkihuollon ohjeiden mukaiseen toteuttamiseen.

Terveyden- ja sairaanhoito

Palvelujen yhdenmukaisen toteutumisen varmistamiseksi on Päiväkummun Vuosaaren yksikölle laadittu toimintaohjeet asukkaiden suun terveydenhoidon sekä kiireettömän ja kiireellisen sairaanhoidon järjestämisestä. Toimintayksiköllä on ohje myös äkillisen kuolemantapauksen varalta. Henkilökunnalla on käytössään sisäinen intra, josta löytyy päivitettyt ohjeet ja yhteystiedot, uuden työntekijän perehdytyksessä kerrotaan toimintamallit ja henkilökunnan osaamista ylläpidetään mm. tiedotusten ja tiimipalaverien kautta.

Ambulanssi tilataan hätänumerosta 112. Hätänumeron kautta saa apua kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastuksen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta.

Mikäli asukas tarvitsee akuutisti sairaalahoitoa, konsultoidaan ensin, mikäli tilanne sen mahdollistaa yksikön sairaanhoitajaa/yksikönjohtajaa ja viikonloppuisin päivystävää hoitajaa. Hoitavan lääkärin puhelinkonsultaatio on Helsingin kaupungin ostopalvelulääkäriin osalta mahdollista virka-aikana, ja mikäli asukkaalla on käytössä yksityinen

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

lääkäri, häntä voi konsultoida ko. sopimuksen mukaisesti. Asukkailla on mahdollisuus käyttää omakustanteisesti myös valitsemaansa yksityislääkärin palveluita.

Virka-ajan ulkopuolella (arkisin klo 15:00–21:00, la-su/ arkipyhinä klo 8:00–21:00) asukkaiden terveydentilasta tai siihen liittyvistä asioista voi konsultoida geriatrian päivystäjää. Geriatrian päivystäjä voi suositella myös hyödyntämään H: gin kaupungin liikkuvan hoitajan (LIIHO) palveluja. LIIHO palvelee viikonloppuisin klo 8:00–21:00. LIIHO-palvelun tavoitteena on; 1) asukkaan turvallinen päivystystilanteen arviointi ja hoitaminen hoitokodissa 2) turhien ja asukkaille raskaiden päivystyskäyntien välttäminen 3) järjestää hoito tutussa ja turvallisessa ympäristössä olemassa olevien palveluiden tukena.

- Päivystävän geriatriin puhelinnumero: 050 4147 192
- LIIHO-palvelun puhelinnumero: 09 310 36955

Neuvoa voi kysyä lisäksi iltaisin ja viikonloppuisin Haartmanin sairaalasta; Päivystyspoliklinikka, puh. 09 3106 3231, 09 310 5018 (vaihe). Lisätietoja voi kysyä myös Helsingin Terveystieteiden neuvonnasta puh. 09 310 10023 (24 h) ja Myrkytystietokeskuksesta (24 h) 09-471977 tai 09 4711 (vaihe).

Asukkaan lähtiessä sairaalaan tehdään hänelle ns. hoitajan lähete asukastietojärjestelmä DomaCare:ssä. Hoitajan lähetteen lisäksi annetaan ambulanssien henkilökunnalle tulostettu asukkaan uusin lääkelista DomaCaren lääkityslehdeltä ja perustietolomake.

Pitkäaikaissairaiden asiakkaiden terveyden edistäminen ja seuranta

Helsingin kaupungin ostopalvelulääkäri (Terveystalo) käy yksiköissämme yhden kerran kuukaudessa. Lääkärin kierrolla on läsnä ryhmäkotivastaava, yksikönjohtaja tai joku muu sairaanhoitaja tai lähihoitaja, jolla on riittävä tieto-taito ja valmiudet lääkäriin työparina toimimiseen. Lääkärikiertojen lisäksi lääkäri on virka-aikana tavoitettavissa puhelimitse (vasteaika 2h/yhteydenotosta). Muina aikoina kiireettömissä tilanteissa konsultoidaan alueen päivystävän terveysaseman lääkäriä. Useilla asukkaillamme hoitavana lääkäriä on yksityislääkäri, joka vastaa hoidosta myös viikonloppuisin.

Yksikön asiakkaiden terveyden- ja sairaanhoidosta vastaa

Helsingin kaupungin ostopalvelulääkäri/ Terveystalo Oy

Lääkehoito

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä lääkehoito perustuu yksikkökohtaiseen lääkehoitosuunnitelmaan, jota päivitetään säännöllisesti. Lääkehoitosuunnitelma on osa henkilöstön perehdyttämistä. Turvallinen lääkehoito - oppaassa linjataan muun muassa lääkehoidon toteuttamiseen periaatteet ja siihen liittyvä vastuunjako sekä vähimmäisvaatimukset, jotka yksikön ja lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvan työntekijän on täytettävä. Oppaan ohjeet koskevat sekä yksityisiä että julkisia lääkehoitoa toteuttavia yksiköitä.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Lääkehoitosuunnitelman seurata ja päivittäminen

Päiväkummun Vuosaaren yksikköön on laadittu lääkehoitosuunnitelma, johon on kirjattu lääkehoidosta vastaava taho, sekä menettelytavat lääkepoikkeamien ja riskien tunnistamiseen ja niihin puuttumiseen liittyvät menettelytavat. Lääkehoitosuunnitelman ylläpidosta ja päivittämisestä vastaa Päiväkummun Vuosaaren yksikönjohtaja. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään tarpeen vaatiessa ja tarkastetaan vuosittain, johtotiimi hyväksyy lääkehoitosuunnitelman ja hoitava lääkäri allekirjoittaa lääkehoitosuunnitelman. Yksikönjohtaja ja ryhmäkotivastaava seuraavat lääkehoitosuunnitelman toteutumista.

Hoitava lääkäri on asukkaiden lääkehoidossa päivävuorossa antamalla määräykset ja ohjeistuksen lääkehoitoon. Lääkäri päättää lääkehoidon aloittamisesta, muutoksista ja lopettamisesta. Hoitohenkilökunta toteuttaa asukkaiden lääkehoitoa lääkärin antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Lääkemääräykset tulee osata ymmärtää oikein ja toteuttaa lääkehoitoa siten, että oikea potilas saa oikean lääkkeen ja annoksen, oikeassa muodossa, oikeana ajankohtana sekä oikeaa annostelutekniikkaa käyttäen.

Lääkehoitosuunnitelma on osa Hoitokoti Päiväkummun toiminnanohjausjärjestelmää, sekä yksikötasolla Päiväkummun Vuosaaren yksikön lääkehoidon suunnitelmallisen toteuttamisen, arvioinnin ja kehittämisen työväline. Lääkehoitosuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan ja tarve arvioidaan vuosittain suunnitelmaa tarkistettaessa.

Yksikön lääkehoidosta vastaa

Päivi Isokoski-Salonen, yksikönjohtaja, puh: 050381573

paivi.isokoski-salonen@paivakumpuhoiva.fi

Katja Vento, sairaanhoitaja, ryhmäkotivastaava, puh: 0503427249

katja.vento@paivakumpuhoiva.fi

Monialainen yhteistyö

Sosiaalihuollon asiakas saattaa tarvita useita palveluja yhtäaikaaisesti ja iäkkäiden asiakkaiden siirtymät palvelusta toiseen ovat osoittautuneet erityisen riskialttiiksi. Jotta palvelukokonaisuudesta muodostuisi asiakkaan kannalta toimiva ja hänen tarpeitaan vastaava, vaaditaan palvelunantajien välistä yhteistyötä, jossa erityisen tärkeää on tiedonkulku eri toimijoiden välillä. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 41 §:ssä säädetään monialaisesta yhteistyöstä asiakkaan tarpeenmukaisen palvelukokonaisuuden järjestämiseksi. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä toiminta pohjautuu monialaisesta yhteistyöstä ja yhdessä tekemisestä, jotta asukkaat saisivat parasta mahdollista hoitoa ja palvelua.

Yhteistyö ja tiedonkulku asiakkaan palvelukokonaisuuteen kuuluvien muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajien ja eri hallinnonalojen kanssa

Palvelukokonaisuudessa mukana olevien toimijoiden tiedonkulkuun on erilaisia tapoja – jo pelkästään tietosuojaan liittyvien kysymysten vuoksi. Vastuuhoitajalla on iso merkitys asukkaan hoitoprosessin ja siihen liittyvien palveluiden koordinoinnissa ja tiedonkulun organisoinnissa. Hoitoprosessissa mukana olevat tahot – hoitava tiimi, yksikönjohtaja, lääkäri, asiakassuhdevastaava ja esimerkiksi fysioterapeutti pääsevät lukemaan tarvittavat tiedot asukastietojärjestelmä DomaCaresta. Kirjaamisesta on omat ohjeistukset, joilla pyritään varmistamaan riittävä tiedonkulku eri työvuorojen välillä ja hoitoprosessin edetessä. Myös keittiölle välittyy tieto asukkaan ruokailuun liittyvistä

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

tiedoista DomaCaren kautta. Iso osa asukkaan laskutusasioihin liittyvästä tiedosta löytyy DomaCaresta (esim. lisäpalvelut), nämä tiedot välittyvät laskutukseen. Apteekkiin lähetetään asukkaan tarvittavat sopimukset kirjallisena (annosjakelusopimus) sekä nettiohjelmalla lääkemääräykset ja lääketilaukset. Lähetepalautekansio toimii tiedonkulun apuvälineenä esim. terveydenhuollon akuuttiyksiköihin. DomaCaresta saa tulostettua tarvittavan tiedon myös mukaan esimerkiksi hammaslääkärille ja tarvittaessa asukkaan edunvalvojalle. Tärkeimmät hoitoon liittyvät sidosryhmät kutsutaan tarvittaessa hoitoneuvotteluun. Siivoustyöntekijöille asiakkaan toiveet siirtyvät joko asukkaalta suullisesti tai hoitohenkilökunnan kautta.

Hoitokoti Päiväkumpu vastaa alihankkijoidensa työstä Päiväkummun Vuosaaren yksikön osana oman palvelunsa kokonaisuutena, ja valvoo työn laatua ja toimeenpanoa yhdessä alihankinnan palveluntuottajien kanssa. Jatkuvassa laadunseurannassa ja reklamaatioiden dokumentoinnissa ja käsittelyssä käytetään Hoitokoti Päiväkummun laadunhallinnan menetelmiä. Laatuasioita käydään läpi yhteistyökumppanien kanssa sekä osana säännöllisiä tapaamisia, että tarvittaessa erillisesti, mahdollisten reklamaatioiden pohjalta. Kaikilta alihankintana tuottavilta palveluntuottajilta ei ole vaadittu omavalvontasuunnitelmaa.

7 ASIAKASTURVALLISUUS

7.1 Yhteistyö turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa

Sosiaalihuollon omavalvonta koskee asiakasturvallisuuden osalta sosiaalihuollon lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Palo- ja pelastusturvallisuudesta sekä asumisterveyden turvallisuudesta vastaavat eri viranomaiset kunkin alan oman lainsäädännön perusteella. Asiakasturvallisuuden edistäminen edellyttää kuitenkin yhteistyötä muiden turvallisuudesta vastaavien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yhteistyö palo- ja pelastusviranomaisten kanssa

Päiväkummun Vuosaaren yksikköön on laadittu poistumisturvallisuusselvitys sekä palo- ja pelastussuunnitelma. Palotarkastajat käyvät säännöllisesti tekemässä tarkastukset yksikössämme. Päiväkummun Vuosaaren yksiköllä on myös ilmoitusvelvollisuus palo- ja muista onnettomuusriskeistä pelastusviranomaisille.

Yhteistyö maistraatin kanssa

Asiakasturvallisuutta varmistaa omalta osaltaan myös holhoustoimilain mukainen ilmoitusvelvollisuus maistraatille edunvalvonnan tarpeessa olevasta henkilöstä sekä vanhuspalvelulain mukainen velvollisuus ilmoittaa iäkkästä henkilöstä, joka on ilmeisen kykenemätön huolehtimaan itsestään.

Terveydensuojeluviranomaiset

Terveydensuojeluviranomaisten tavoitteena on omalta osaltaan ehkäistä, vähentää ja poistaa elinympäristön terveyshaittoja. Päiväkummun Vuosaaren yksikköön on tehty terveydensuojeluviranomaisille terveydensuojelulain nojalla annetun asetuksen (1280/1994) 4 § mukainen ilmoitus. Terveydensuojeluviranomaiset tekevät myös tarkastuksia ja tarkastavat tilojemme asianmukaisuutta ja hygieenisyyttä.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Kuvaus asiakasturvallisuuden varmistamisesta Päiväkummussa

Päiväkummun turvallisuusjohtajana toimii toimitusjohtaja. Yksikönjohtaja vastaa Päiväkummun Vuosaaren yksikön turvallisuudesta ja ryhmäkotivastaavat toimivat omalta osaltaan turvallisuusvastaavina. Potilasturvallisuusasioihin erityistä huomiota kiinnittää hoitopalveluprosessin omistaja.

Asiakasturvallisuus Päiväkummun Vuosaaren yksikössä pyritään varmistamaan pitämällä yllä hyvää turvallisuuskulttuuria. Asiakasturvallisuusnäkökulma kuuluu oleellisena osana toiminnanohjausjärjestelmäämme - se kuuluu kaikkiin ydin- ja tukiprosesseihimme, se otetaan huomioon toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa, seurannassa ja arvioinnissa.

Asiakasturvallisuuden varmistamiseksi on tehty useita eri suunnitelmia:

- asukasturvallisuussuunnitelma
- lääkehoitosuunnitelma
- tietoturvallisuussuunnitelma
- turvallisuus- ja pelastussuunnitelma
- henkilöstösuunnitelma ja koulutustavoitteet (henkilökunnanosaamisen varmistaminen)
- epidemiasuunnitelma

Näiden lisäksi käytössämme on useita ohjeita ja suosituksia, joita hyödynnämme asiakasturvallisuuden varmistamisessa. Nämä kaikki on tallennettu sähköiseen toiminnanohjausjärjestelmäämme (intra). Hyvän hoidon ja asiakasturvallisuuden varmistamisessa avainasemassa on ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilökunta. Yksikönjohtaja käy arjessa myös aktiivisesti keskustelua turvallisuudesta ja sen merkityksestä, jotta yksikköön rakentuu vahva turvallisuuskulttuuri.

Turvallisuussuunnitteluvelvollisuus perustuu pelastustoimen lainsäädäntöön. Päiväkummun Vuosaaren toimipsiteessä on turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat jokaisessa yksikössä, ja ne päivitetään vuosittain. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat käsittää ne normaalitilan järjestelyt ja toimenpiteet, joilla kiinteistö varautuu hätä- ja onnettomuustilanteiden varalle. Näitä voivat olla esim. tulipalo, korjaus-, huolto- ja muutostöiden aiheuttamat vaarat, loukkaantumistapaukset, tuhotyöt, pommiuhkaus, jne. Kiinteistössä toimiva henkilökunta hoitaa suojelutehtävät työpaikkasuojeluna. Toiminta voidaan ryhmittää:

- onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn
- pelastus ja turvatoimintaan eri tilanteissa
- väestönsuojeluun

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat sisältävät tekstiosuuden lisäksi yksikön palontorjunta- ja pelastusohjeet, jotka ovat turvasuunnitelman osana. Ohjeet muodostavat turvallisuustoiminnan rungon ja niitä käytetään henkilökunnan turvallisuuskoulutuksessa ja uuden työntekijän perehdyttämisessä (työturvallisuuslaki 44 - 47§).

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

7.2 Henkilöstö

Henkilöstöhallinnon periaatteena on osallistumista edistävä ja kannustava johtaminen, työn tarkoituksenmukainen organisointi sekä turvallinen ilmapiiri.

Hoito- ja hoivahenkilöstön määrä, rakenne ja riittävyys sekä sijaisten käytön periaatteet

Henkilöstösuunnittelussa otetaan huomioon toimintaan sovellettava lainsäädäntö (mm. vanhuspalvelulaki) sekä palvelusopimukset. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä tarjottava palvelu on luvanvaraista, joten otamme toiminnassamme huomioon myös luvassa määritellyn henkilöstömitoituksen ja rakenteen. Erityisesti huomioimme henkilöstön riittävän sosiaalihuollon ammatillisen osaamisen. Vuosaaren ryhmäkodeissa henkilöstömitoitus on 0,7, huomioiden, että alle 65-vuotiaiden mitoitus voi jakaantua eri tavoin kuin ikääntyneiden muistisairaiden kohdalla. Päiväkummun Vuosaaren toimipisteessä sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneiden henkilöstön toteutunut vähimmäismitoitus noudattaa lakia ja kilpailutuksia sekä sopimuksia.

Varmistamme, että hoitokodissa on määrällisesti ja rakenteellisesti riittävä henkilöstö suhteessa tuotettavaan palveluun ja asukkaiden toimintakykyyn. Yksikön henkilökunnalla on tehtävien hoitamisen edellyttämä ammattitaito, osaaminen ja motivaatio. Asukkaiden tarvittava hoito turvataan kaikkina vuorokauden aikoina ja henkilökunnan tulee olla läsnä samassa toimintayksikössä. Henkilöstörakennetta suunniteltaessa huomioimme puitesopimuksen mukaisesti pyrkimyksen edistää positiivista yhteiskunnallista vaikutusta yli perustehtävän esim. vapaaehtoistyön edistämistä, pitkäaikaistyöttömien, nuorten, vajaakykyisten tai muiden vaikeasti työllistyvien työllistämistä.

Vuosaaren työntekijöistä suurimman ryhmän muodostavat sairaanhoitajat sekä lähihoitajat. Vuosaaren hoitokodissa on 18 asukasta kohden 13 vakanssia. Vakituisten työntekijöiden lisäksi on omia vakituisia sijaisia. Vuosaaren yksikössä on lisäksi työssä fysioterapeutti, laitoshuoltaja, keittiöapulaisia (tiskarit) ja Päiväkummun yhteisenä jaetuna resurssina hoivamuusikko, kuvataideohjaaja, kokkeja, hallinnon henkilökuntaa, kiinteistövastaava ja muita tukipalvelua tuottavia tahoja.

Sijaisten käytön periaatteet

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä käytetään sijasista siten, että toimiluvan ja sopimusten mukainen hoitajamitoitus ja laadukas hoitotyö täyttyy. Sairaslomiin ja vuosilomiin hankitaan sijainen ja tehdään myös tarvittaessa muita työjärjestelyjä. Päiväkummun Vuosaaren yksikössä käytetään henkilökunnan sijaisuuksiin ensisijaisesti ns. ”omia keikkalaisia” eli tuntityösopimussuhteessa olevia hoitoalan ammattilaisia. Tarvittaessa käytämme sovittujen henkilöstöryitysten palveluja nopeisiin henkilöstötarpeisiin.

Laillistetun ammattihenkilön (esim. sh, th) tehtävissä voi Päiväkummun Vuosaaren yksikössä tilapäisesti toimia laillistetun ammattihenkilön johdon ja valvonnan alaisena kyseiseen ammattiin Suomessa opiskeleva tai ulkomailla vastaavaan ammattiin opiskeleva henkilö, joka on suorittanut hyväksytysti opinnoistaan kaksi kolmasosaa ja jolla on käytännössä saavutetun kokemuksen tai muiden seikkojen perusteella riittävät edellytykset kyseisen tehtävän hoitamiseen.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Lähihoitaja opiskelija lähihoitajan sijaisena

Toimiakseen lähihoitajana tulee koulutuksesta olla suoritettuna vähintään 60 opintopistettä. Työnantaja arvioi ta-pauskohtaisesti, onko opiskelijalla edellytykset toimia ammattihenkilön tehtävissä, sekä määrittää tehtävät ja toi-minnan rajat vastuineen. Näyttö ja lääkelupa käytäntö sen mukaisesti minkä ammattiryhmän tehtävää hoitaa.

Henkilöstövoimavarojen riittävyyden varmistaminen ja vastuuhenkilöiden työn organisointi yksikössä

Päiväkummun Vuosaaren yksikön toiminnan johtamisesta vastaa yksikönjohtaja Päivi Isokoski-Salonen.

Johtamisessa hänellä on apunaan ryhmäkotivastaava Katja Vento.

Yksikön johtaja huomioidaan mitoituslaskennassa puolikkaana, vaikka pääsääntöisesti hänen toimenkuvansa on hallinnollinen.

Esimies varmistaa, että suunniteltu työvuorosunnittelu toteutuu yksikössä. Mikäli puutoksia tulee, hankitaan nii-hin sijainen. Tuki- ja avustavien työtehtävien osalta on tehty mitoituslaskentaa ja näihin tehtäviin on pääosin oma henkilöstönsä (laitoshuoltajat, kokit, tiskarit, pyykkihuolto) ja heille on osin myös omat esimiehensä (tukipalvelu-johtaja, kiinteistövastaava, keittiöpäällikkö).

Henkilöstön rekrytoinnin periaatteet

Henkilöstön rekrytointia ohjaavat työlainsäädäntö ja työehtosopimukset, joissa määritellään sekä työntekijöiden että työnantajien oikeudet ja velvollisuudet. Pätevyyden lisäksi huomioimme rekrytoinnissa henkilöiden soveltu-vuuden ja luotettavuuden tehtävässä toimimiseen. Rekrytoinnissa noudatamme sosiaalihuollon ammatillisen hen-kilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettua lakia (voimaan 1.8.2005), sekä STM:n julkaisun "Sosiaalihuollon amma-tillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimukset" (2007:18) ohjeita. Lähihoitajan kelpoisuus tehtäviin on lain 8 § mukai-sesti: tehtävään soveltuva sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto tai muu vastaava tutkinto. Terveystieteiden am-mattihenkilöinä toimivat lähihoitajat kuuluvat terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain ja sen sisältämän nimikesuojan piiriin. Lain 2 §:n 2 momentin mukaisesti nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat toimia muutkin henkilöt, joilla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito.

Päiväkummun Vuosaaren yksikön vastuuhenkilöllä (yksikönjohtaja) on tehtävänsä hoitamiseen soveltuva pätevyys ja riittävä käytännön kokemus vastaavanlaisesta toiminnasta, yksikönjohtaja on koulutukseltaan sairaanhoitaja ja hän on suorittanut Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon, mikä rinnastetaan maisterin tutkintoon. Yksikönjoh-taja omaa sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) määrittele-män koulutuksen lisäksi riittävän työelämän kokemuksen, sekä sosiaalialan tuntemuksen ja tehtävään soveltuvan kokemuksen. Yksikönjohtajalla on näyttöä myös riittävästä johtamistaidosta. Yksikönjohtaja on johtajan asemassa toimintayksikössään. Vastuuhenkilö vastaa koko yksikön toiminnallisesta johtamisesta. Yksikönjohtajan esimies on Päiväkumpu oy:n toimitusjohtaja, Anne Kangas. Yksikönjohtajan alaisia ovat kaikki toimintayksikön hoitotyön työn-tekijät. Yksikönjohtaja on ryhmäkotivastaavan esimies ja tuki. Yksikönjohtaja on johtotiimin jäsen. Yksikönjohtajan sijaisena toimii ennalta nimetty varavastaava.

Päiväkummun Vuosaaren yksikönjohtaja tarkistaa rekrytointitilanteessa hakijaa koskevat rekisteritiedot sosiaali-huollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä (Suosikki), mikäli rekrytoidaan hoitajan tehtävään, sekä alkuperäiset

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

opinto- ja työtodistukset. Soveltuvuutta tarkistetaan myös hakijan ilmoittamien suosittelevien kautta. Lisäksi henkilöllisyys varmistetaan. Haastattelutilanteissa pyritään siihen, että niissä on läsnä kaksi haastattelijaa. Jokaiseen avoimena olevaan tehtävään valitaan kyseisen tehtävän kannalta aina sopivin hakija, ellei ole olemassa muita hyväksyttävissä syitä. Valintakriteerit määritellään tehtävien perusteella. Valintakriteereissä painottuvat muun muassa kyky ja halu sitoutua toimintafilosofiaan, vastuuhoidajuuteen, tiimityöhön, yhteisöllisyyden kehittämiseen ja moniin muihin osaamiskartan mukaisiin tehtäväalueisiin. Valintaan vaikuttavat myös haettavaan ryhmäkotiin suuntaava koulutus ja kokemus ja halukkuus tukea ja kehittää Päiväkummun muistiosaamiskeskuksen toimintaa. Asiakslähtöisyys, pätevyys ja sopivuus tiimiin ovat tärkeitä valintakriteereitä. Kun avoimeen paikkaan valitaan henkilö, huomioidaan ensin lain vaatimukset ja sitten sopivuus. Avoimen paikan saa pätevä, Päiväkummun Vuosaaren yksikköön sopivin hakija. Osaavalla henkilöstöllä saavutetaan toiminnalliset tavoitteet parhaiten.

Kuvaus henkilöstön perehdyttämisestä ja täydennyskoulutuksesta

Päiväkummun Vuosaaren yksikön hoito- ja hoivahenkilöstö perehdytetään asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Sama koskee myös yksikössä työskenteleviä opiskelijoita ja pitkään töistä poissaoleita. Johtamisen ja koulutuksen merkitys korostuu, kun työyhteisö omaksuu uudenlaista toimintakulttuuria ja suhtautumista asiakkaisiin ja työhön mm. itsemääräämisoikeuden tukemisessa tai omavalvonnassa. Sosiaalihuollon ammattihenkilölaissa säädetään työntekijöiden velvollisuudesta ylläpitää ammatillista osaamistaan ja työnantajien velvollisuudesta mahdollistaa työntekijöiden täydennyskoulutautuminen. Erityisen tärkeä täydennyskoulutuksen osa-alue on henkilökunnan lääkehoito-osaamisen varmistaminen.

Työntekijöiden ja opiskelijoiden perehdytys asiakastyöhön ja omavalvonnan toteuttamiseen.

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä hyödynnetään Hoitokoti Päiväkummun yleisiä perehdyttämisohjelmia pitkäaikaisille työntekijöille sekä lyhytaikaisille sijaisille, lisäksi lähiesimiehille on oma perehdyttämisohjelmansa. Perehdytyksemme on sekä kirjallista, että suullista. Laadimme vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelman. Koulutussuunnitelmassa huomioidaan henkilökunnan osaamistaso, kehittymisnopeudet ja tiimin kokonaisuus, jota peilataan asiakaskunnan tarpeisiin ja yrityksen tavoitteisiin. Vuosittain käymme kehityskeskustelut.

Henkilöstön perehdyttämissuunnitelma sisältää perehdyttämisoppaan sekä perehdyttämisohjelman/lomakkeen pitkäaikaisille työntekijöille sekä keikkalaisille. Perehdyttämisopas sekä lomakkeet ovat henkilökunnan intrassa kohdassa "ohjaavat asiakirjat" "henkilöstön ohjaus". Perehdyttämisen tavoitteena on, että uusi työntekijä oppii tuntemaan Hoitokoti Päiväkummun yleisen Elämänilon toimintafilosofian, Päiväkummun Vuosaaren yksikön toimintatavat, asukkaat, työyhteisön, yhteistyökumppanit sekä työntekijään kohdistuvat odotukset ja mahdollisuudet. Keskeisinä perehdyttämisen osa-alueina ovat perehdyttäminen asiakastyöhön, asiakastietojen käsittelyyn ja tietosuojaan sekä omavalvonnan toteuttamiseen. Perehdytys luo osaltaan perustan ammatilliselle osaamiselle sekä sitoutuneelle ja vastuulliselle tavalle tehdä työtä.

Perehdyttämisohjelma on tarkoitus käydä läpi työsuhteen koeajalla ja allekirjoitettu perehdyttämislomake säilytetään yksikönjohtajan työsopimuskansiossa. Perehdytyksen loppuvaiheessa ryhmäkotivastaava tarkistaa perehdytysohjelman toteutumisen. Perehdyttämisen ja perehdyttämisoppaan lisäksi Hoitokoti Päiväkummun toimintaan

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

uusi työntekijä voi tutustua nettisivuilta; www.paivakumpuhoiva.fi (mm. omavalvontasuunnitelma), intrasta, Päiväkummun esitteestä ja asiakaslehti Päiväkummun Sanomista.

Henkilökunnan täydennyskoulutus

Henkilökunnan osaamista ylläpidetään Päiväkummun Vuosaaren yksikössä riittävällä perehdytyksellä sekä säännöllisillä täydennyskoulutuksilla (Päiväkumpu Akatemia). Täydennyskoulutustarpeet ja -toiveet kartoitetaan henkilökunnalta vuosittain. Ne otetaan huomioon laadittaessa yleistä Päiväkummun vuosittaista koulutussuunnitelmaa ja -ohjelmaa. Tavoitteenamme on, että Päiväkummun Vuosaaren yksikössä työskentelee ammattitaitoinen ja osaava henkilökunta, joka pystyy varmistamaan laadukkaan hoidon asukkaille. Tavoitteena on huolehtia henkilöstön jatkuvasta osaamisen kehittymisestä. Henkilöstön voimavaroja pyritään kehittämään perehdytyksen, kehityskeskustelujen, koulutuksen, työnkierron, työnohjauksen, tiimitoiminnan, tyhy-toiminnan ja ryhmäkotitiimien tukemisen avulla. Myös yhteistyö oppilaitosten kanssa nähdään tärkeäksi kanavaksi henkilöstön kehittämisessä. Henkilökunnan osaamista seurataan henkilöstötietojärjestelmän avulla.

Hoitohenkilökunnan perustäydennyskoulutukset ovat RAI, EA (häätäensiapu), palo- ja pelastuskoulutus, ja hygieniapassin suorittaminen sekä opiskelijoiden ohjaamisen koulutukset (näytön vastaanottaminen). Päiväkummun Vuosaaren yksikössä panostetaan erityisesti muistikoulutuksiin (mm. Amia Erikoismuistihoitaja koulutus, Diakonia-opiston koulutukset).

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) säädetään työntekijän velvollisuudesta (48–49 §) tehdä ilmoitus havaitsemastaan epäkohdasta tai epäkohdan uhasta, joka liittyy asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamiseen.

Mikäli Päiväkummun Vuosaaren yksikön työntekijä havaitsee epäkohdan tai uhan, joka liittyy asiakkaan sosiaalihuollon toteuttamiseen, tulee hänen tehdä tästä ilmoitus yksikönjohtajalle tai toimitusjohtajalle. Ilmoituksen vastaanottanut käynnistää toimet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi ja ellei niin tehdä, ilmoituksen tekijän on ilmoitettava asiasta aluehallintovirastolle. Epäkohtailmoitukset kirjataan myös sisuun, jolloin ne tulevat käsitellyiksi poikkeamaprosessin mukaisesti. (ks. luku 3 riskienhallinta). Yksikön omavalvonnassa on määritelty, miten riskienhallinnan prosessissa epäkohtiin liittyvät korjaavat toimenpiteet toteutetaan. Jos epäkohta on sellainen, että se on korjattavissa yksikön omavalvonnan menettelyssä, se otetaan välittömästi siellä työn alle. Jos epäkohta on sellainen, että se vaatii järjestämisvastuussa olevan tahon toimenpiteitä, siirretään vastuu korjaavista toimenpiteistä toimivaltaiselle taholle.

7.3 Toimitilat

Päiväkummun Vuosaaren yksikön toimitilojen lähtökohtana on, että ne soveltuvat terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan elämäniloa tuottavien hoito- ja hoivapalvelujen turvalliseen ja kodikkaaseen toimintaan. Asumispalvelu on yksi toimintamme ydinprosesseja ja sen tavoitteena on tarjota viihtyisät ja toimivat tilat ympärivuorokautista te-

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

hostettua palveluasumista ja palveluasumista tarvitseville asukkaille. Asumispalvelu alkaa asumiseen liittyvien tarpeiden, toiveiden ja hoidollisten vaatimusten kartoittamisella. Lähtötietoina ovat viranomaisvaatimukset ja sopimukset palveluntuottajien kanssa. Asumispalveluiden tuotoksena ovat siistit toimivat tilat, puhtaat vaatteet ja tekstiilit sekä ehjät kalusteet. Asumispalveluiden menestystekijöinä ovat aktiivinen ja tavoitteellinen yhteistyö eri osapuolten kesken (asukas, ryhmäkotiimi, kiinteistöhuolto, siivouspalvelu jne.), säännöllinen arviointi ja kohdennettu henkilöstöresurssi. Asiakassuhdevastaava kartoittaa palvelutarpeen arvioinnissa ennen muuttopäätöstä uuden asiakkaan toiveita, tarpeita ja vaatimuksia yksikön, ryhmäkodin ja huoneen suhteen yhteistyössä asukkaan, omaisten/edunvalvonnan ja henkilökunnan kanssa. Näiden toiveiden pohjalta asiakkaalle tarjotaan huonetta.

Päiväkummun Vuosaaren yksikkö sijaitsee Helsingin Vuosaarella. Vuosaaren yksikkö on Päiväkummun ensimmäinen hoitokoti, mikä perustettiin vuonna 2001 toiminnan alkaessa. Vuosaaren yksikkö ja sen ryhmäkodit Ahtiala ja Vellamo sijaitsevat Merikorttikuja 6:ssa kerrostalon kahdessa alimmassa kerroksessa. Joissakin yksikköjen huoneissa on myös parveke, ja Ahtiala-yksiköstä pääsee suoraan aidatulle ja viihtyisälle sisäpihalle, joka on vain Vuosaaren yksikön asukkaiden käytössä. Vuosaaren yksikkö on jo jonkin aikaa kaivannut uusia tiloja, ja ne ovat rakenteilla Vuorantaan, minkä on tarkoitus valmistua talvella 2023.

Asukkaiden henkilökohtaisessa käytössä olevat tilat ja yksityisyyden suojan toteutuminen

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on tilaa yhteensä 20 asukkaalle. Molemmissa kerroksissa on kaksi vähän isompaa asukashuonetta, jotka mahdollistavat tarvittaessa pariskunta-asumisen. Asukashuoneiden koot vaihtelevat 13-20 m². Talon puolesta huoneissa on vaatekaapit, sähkösäätöinen hoitosänky ja muuta kalustetta palvelusopimusten mukaisesti. Asukkaat saavat halutessaan myös sisustaa omia huoneitaan. Wc:t ovat yhteiskäytössä ja sijaitsevat lähellä asukashuoneita käytävällä. Asukkaille laaditaan huoneista huoneenvuokralain mukaiset vuokrasopimukset. Omaiset voivat vierailla joustavasti yksikössämme ja tarvittaessa myös yöpyä lyhytaikaisesti asukashuoneissa.

Asukkaiden yhteisessä käytössä olevat tilat ja yhteisöllisyyden toteutuminen yksikössä toimitilojen näkökulmasta

Molemmissa ryhmäkodissa on viihtyisä oleskelutila, minkä yhteydessä on myös ruokailutila, johon asukkaat kokoontuvat yhdessä syöään. Talon pihasta tietty osa on aidattu hoivakodin käyttöön. Hoitokotiympäristö pihoineen on suunniteltu esteettömäksi. Ryhmäkotien yhteiset tilat ovat melko pienet, mutta mahdollistavat yhteisöllisten hetkien toteuttamisen. Harrastustoiminnan vuosikellon mukaisesti ohjelmaamme sisältyy ulkoilua, tuolijumppaa, laulu- ja muisteluhetkiä sekä seurapelejä. Lisäksi käymme retkillä ja välillä saamme tiloihimme esiintyviä vierailijoita. Asukkaille on mahdollista järjestää heidän tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti lisämaksusta erilaisia terapia-, hieronta- ja kauneudenhoitopalveluja.

7.4. Teknologiset ratkaisut

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä henkilökunnan ja asiakkaiden turvallisuudesta huolehditaan erilaisilla kulunvalvontakameroilla sekä hälytys- ja kutsulaitteilla. Asukkaiden turvallisuutta varmistavana ja hoitajakutsujärjestelmänä käytössä on Everon-hälytysjärjestelmä, johon voidaan hankkia asiakkaita palvelevia laitteita asiakkaiden tarpeiden mukaan. Siihen on saatavissa esim. hälytysnappeja, ovihälyttäimiä, liiketunnistimia ja turvapuhelimia.

Asukkaat saavat rannekkeen, asukkaan tehdessä hälytyksen kutsut tulevat hoitajien matkapuhelimeen. Hoitaja käy yöaikaankin tarkistamassa asukkaan voinnin n. kahden tunnin välein. Asukkaiden tekemiin hälytyksiin vastataan viiveettä.

Yksikössä on käytössä tallentava kameravalvontajärjestelmä. Kamerarekisteriasioista vastaavat tukipalvelujohtaja ja kiinteistövastaava. Kameroita on yhteistiloissa, ei asukkaiden henkilökohtaisissa tiloissa. Tallentavaa kameravalvontajärjestelmää käytetään hoitokotien omaisuuden suojaamiseen, rikosten ennaltaehkäisyyn sekä rikosten tai väärinkäytösten selvittämiseen. Kameravalvontajärjestelmän tarkoituksena on myös suojata henkilökunnan työrauhaa sekä lisätä asukas-, lääke- ja työturvallisuutta. Tietoja ei pääsääntöisesti luovuteta Päiväkumpu Oy:n ulkopuolelle. Kameravalvonnan henkilörekisterin tietoja voidaan luovuttaa esimiehille, ulkopuolisille yhteyshenkilöille, asiakkaille ja/tai viranomaisille lain sallimassa ja edellyttämässä laajuudessa. Rikosepäilytapauksissa tietoja voidaan luovuttaa poliisille. Päiväkummun kameravalvontarekisteri on luettavissa nettisivuilta: <https://www.paivakumpuhoiva.fi/kameravalvontarekisteri/>

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä jokainen hoitaja kuittaa itselleen avaimet, joilla pääsee liikkumaan yksikössä, sekä pääsee muihin tarvittaviin tiloihin, kuten toimistoihin, pukuhuoneeseen, sekä kellariin, missä säilytetään, mm. asukkaiden vaippoja sekä muuta yksikön tavaraa.

Turva- ja kutsulaitteiden toimintavarmuudesta Päiväkummun Vuosaaren yksikössä vastaavat:

Yksikönjohtaja, Päivi Isokoski-Salonen, puh: 050 381 5733 / paivi.isokoski-salonen@paivakumpuhoiva.fi

Tukipalvelujohtaja, Karri Nieminen puh: 046 922 2818 / karri.nieminen@paivakumpuhoiva.fi

Kiinteistövastaava, Tom Åberg puh: 050 430 2199 / tom.berg@paivakumpuhoiva.fi

Vastuuhenkilöillä on yhteystiedot järjestelmätoimittajien vikapäivystyksiin.

7.5. Terveystiedon laitteet ja tarvikkeet

Terveystiedon laitteiden ja tarvikkeita koskeva ohjaus ja valvonta siirtyi Valviralta vuoden 2020 alussa Fimealle. Terveystiedon laitteiden käyttöön, huoltoon ja käytön ohjaukseen sosiaalihuollon yksiköissä merkittäviä turvallisuusriskejä, joiden ennaltaehkäiseminen on omavalvonnassa huomioon otettava asia. Sosiaalihuollon yksiköissä käytetään paljon erilaisia terveystiedon laitteiksi ja tarvikkeiksi luokiteltuja välineitä ja hoitotarvikkeita, joihin

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

liittyvistä käytännöistä säädetään terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annetussa laissa (629/2010). Terveydenhuollon laitteella tarkoitetaan instrumenttia, laitteistoa, välinettä, ohjelmistoa, materiaalia tai muuta yksinään tai yhdistelmänä käytettävää laitetta tai tarviketta, jonka valmistaja on tarkoittanut muun muassa sairauden tai vamman diagnosointiin, ehkäisyyn, tarkkailuun, hoitoon, lievitykseen tai anatomian tai fysiologisen toiminnon tutkimukseen tai korvaamiseen. Terveydenhuollon ammattimaista käyttäjää koskevat velvoitteet on määritelty laissa (24–26 §).

Hoitokoti Päiväkumpu on yksityisiä sosiaalipalveluja tuottava yritys. Sen käytössä on joitakin terveydenhuollon laitteita ja tarvikkeita: kuten sairaalasänkyjä, nostolaitteita, pyörätuoleja, rollaattoreita, suihkutuoleja, verensokeri-, kuume- ja verenpainemittareita, stetoskooppeja ja haavasidoksia. Terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista pidetään sähköistä laiterekisteriä (IDR), johon kirjataan mm. hankinnan ajankohta, huoltotoimenpiteiden ajankohta, mahdolliset rikkoutumiset, korjaukset sekä käytöstä poistamiset.

Terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista vastaavan henkilön nimi ja yhteystiedot

Terveydenhuollon laitteista päävastuullisena toimii Päiväkummun Vuosaaren toimipisteessä Katja Vento (050-3427249, katja.vento@paivakumpuhoiva.fi). Vastuuhenkilö huolehtii siitä, että yksikössä noudatetaan terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista annettua lakia ja sen nojalla annettuja säädöksiä. Hän huolehtii esim. vaaratilanteita koskevien ilmoitusten ja muiden laitteisiin liittyvien määräysten noudattamisesta.

Terveydenhuollon laitteiden huollot;

Päiväkummulla/Vuosaaren yksiköllä on vuosihuoltosopimukset terveydenhuollon laitteiden vuosihuolloista. Lisäksi huolto voidaan kutsua tarvittaessa paikalle.

Sänky-, pyörätuoli- ja suihkutuolihuollot, ym: Suomen Terveysmaailma Oy:n toimesta
Verenpainemittareiden kalibrointi tehdään joka toinen vuosi Berner Oy:n toimesta.

Asiakkaiden tarvitsemien apuvälineiden ja terveydenhuollon laitteiden hankinnan, käytön ohjauksen ja huollon asianmukaisen toteutumisen varmistaminen

Apuvälineitä hankitaan/lainataan asiakkaiden hoidollisuuden ja toimintakyvyn tarpeiden mukaisesti. Jotkin apuvälineet ja hoitokalusteet ovat kilpailutettu Päiväkummun tasolla, ja ne huolletaan säännöllisesti huolto-ohjelman puitteissa toimittajan toimesta. Myös käytön opastus henkilökunnalle tulee apuvälineiden toimittajalta. Päiväkummun Vuosaaren yksikön uudet työntekijät perehdytetään ja koulutetaan apuvälineiden käyttöön muun perehdytyksen ohessa. Koulutuksen saaneet listataan, jotta kaikilla on tieto, kenellä on oikeus käyttää esim. henkilönostinta. Lista säilytetään kanslian kaapissa.

Vaaratilanneilmoitus terveydenhuollon laitteesta ja tarvikkeesta

[Sähköinen käyttäjän vaaratilanneilmoituslomake](#)

[Käyttäjän vaaratilanneilmoituslomake \(pdf\)](#)

Ilmoitus lähetetään sähköpostitse laitevaarat@fimea.fi. Ilmoituksen voi toimittaa myös faksilla 029 522 3002 tai postitse.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Vaaratilanneilmoitus lähetetään osoitteella:

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (Fimea)

Lääkinnälliset laitteet

Mannerheimintie 166

PL 55

00034 Helsinki

Kiireellisissä tapauksissa ilmoituksen voi tehdä ensin puhelimitse 029 522 3341, mutta ilmoitus tulee tehdä viipymättä myös kirjallisena.

Ohjeena ilmoittamiseen on, että vaaratilanteesta on ilmoitettava niin pian kuin mahdollista. Vakavasta vaaratilanteesta on ilmoitettava 10 vuorokauden kuluessa ja muista vaaratilanteista viimeistään 30 vuorokauden kuluessa. Ryhmäkotivastaavat sekä yksikönjohtaja vastaavat siitä, että terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista tehdään asianmukaiset **vaaratilanneilmoitukset**.

8 ASIAKAS- JA POTILASTIETOJEN KÄSITTELY JA KIRJAAMINEN

Henkilötiedolla tarkoitetaan kaikkia tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja. Sosiaalihuollossa asiakas- ja potilastiedot ovat arkaluonteisia, salassa pidettäviä henkilötietoja. Terveyttä koskevat tiedot kuuluvat erityisiin henkilötietoryhmiin ja **niiden käsittely on mahdollista vain tietyin edellytyksin**. Hyvältä tietojen käsittelyltä edellytetään, että se on suunniteltua koko käsittelyn ajalta asiakastyön kirjaamisesta alkaen arkistointiin ja tietojen hävittämiseen saakka. Käytännössä sosiaalihuollon toiminnassa asiakasta koskevien henkilötietojen käsittelyssä muodostuu lainsäädännössä tarkoitettu henkilörekisteri. Henkilötietojen käsittelyyn sovelletaan **EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679**. Tämän lisäksi on käytössä **kansallinen tietosuojalaki (1050/2018)**, joka täydentää ja täsmentää tietosuoja-asetusta. Henkilötietojen käsittelyyn vaikuttaa myös toimialakohtainen lainsäädäntö. Rekisterinpitäjällä tarkoitetaan sitä tahoa, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset ja keinot. Henkilötietojen käsittelijällä tarkoitetaan esimerkiksi yksikköä/palvelua, joka käsittelee henkilötietoja rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän tulee ohjeistaa mm. alaisuudessaan toimivat henkilöt, joilla on pääsy tietoihin (tietosuoja-asetus 29 artikla).

Tietosuoja-asetuksessa säädetään myös henkilötietojen käsittelyn keskeisistä periaatteista. Rekisterinpitäjän tulee ilmoittaa henkilötietojen tietoturvaloukkauksista valvontaviranomaiselle ja rekisteröidyille. Rekisteröidyn oikeuksista säädetään asetuksen 3 luvussa, joka sisältää myös rekisteröidyn informointia koskevat säännöt. Tietosuoja-asetuksen toimituksen verkkosivuilta löytyy kattavasti **ohjeita henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä**.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on antanut **sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille viranomais määräyksen (2/2015) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä** annetun lain 19 §:ssä säädetystä tietojärjestelmien käytölle asetettujen vaatimusten omavalvonnasta. Tietojärjestelmien omavalvontasuunnitelma on erillinen asiakirja, jota ei ole säädetty julkisesti nähtävänä pidettäväksi, mutta on osa yksikön omavalvonnan kokonaisuutta.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Asiakastyön kirjaaminen

Asiakastyön kirjaaminen on jokaisen ammattilaisen vastuulla. Kirjaamisvelvoite alkaa, kun sosiaalihuollon viranomainen on saanut tiedon henkilön mahdollisesta sosiaalihuollon tarpeesta tai kun yksityinen palveluntuottaja alkaa toteuttaa sosiaalipalvelua sopimuksen perusteella. Kirjaamisvelvoitteesta on säädetty laissa sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) 4 §:ssä. Yksittäisen asiakkaan asiakastietojen kirjaaminen on jokaisen ammattihenkilön vastuulla ja edellyttää ammatillista harkintaa siitä, mitkä tiedot kussakin tapauksessa ovat olennaisia ja riittäviä. Jatkossa kirjaamista ohjataan yhä vahvemmin asiakirjarakenteiden avulla. Lain 3 luvussa säädetään asiakasasiakirjoihin kirjattavista perustiedoista.

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä henkilötietoja käsitellään laillisesti, huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa noudattaen. Hoitokoti Päiväkummun asukasrekisterin muodostavat DomaCare-asukastietojärjestelmä, asukasasiat, ryhmäkodin paperinen asukasluettelo (sijaisohje) sekä asiakassopimukset. Henkilötietojen käsittely on olennainen osa turvallista ja hyvää hoitoa. Asukastiedot kirjataan DomaCare -nimiseen asukastietojärjestelmään. Kirjattavia tietoja ovat henkilön perustiedot, elämäntiedot, tarpeet ja toiveet hoidolle, hoitosuunnitelma, seuranta- ja arviointitiedot, lääketiedot, lääkäriasiat ja käteiskirjanpito. Henkilökunta kirjaa tiedot henkilökohtaisilla tunnuksillaan. Tunnukset henkilökunnalle antaa yksikönjohtaja tai ryhmäkotivastaava. Asukasrekisteristä on laadittu rekisteri- ja tietosuojaseloste. DomaCare-järjestelmästä tallentuvat lokitiedot kaikesta tiedon käsittelystä.

Uuden asukkaan tietoja hankitaan luotettavista tietolähteistä: asukkaalta itseltään, hänen omaisiltaan sekä edellisistä hoitopaikoista asiakkaan / hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Huolellinen tietojen kartoitus luo pohjan hoitosuunnitelman laatimiselle. Asiakas on velvollinen ilmoittamaan hoidon toteutusta varten tarvittavat tiedot. Asiakastietoihin tehdään merkintä asiakastietojen luovuttamisesta tai niiden hankkimisesta ulkopuolisilta. Jos kyse on potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen luovuttamisesta, tulee asiakirjoihin merkitä, milloin ja mitä tietoja on luovutettu, kenelle tiedot on luovutettu, kuka tiedot on luovuttanut sekä, onko luovutus perustunut potilaan kirjalliseen, suulliseen tai asiayhteydestä ilmenevään suostumukseen tai lakiin. Merkintä tulee tehdä myös siitä, jos potilas on kieltänyt tietojensa luovuttamisen. Ensisijaisesti asiakastietoja voi luovuttaa vain asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Sosiaalihuollon asiakaslain 17–18 §:t oikeuttavat kuitenkin tietyissä tilanteissa luovuttamaan salassa pidettäviä tietoja ilman asiakkaan suostumustakin. Pykälissä säädetyn edellytyksin saadaan antaa tietoja,

- jotka ovat välttämättömiä asiakkaan hoidon, huollon tai koulutuksen tarpeen selvittämiseksi, hoidon, huollon tai koulutuksen järjestämiseksi tai toteuttamiseksi taikka toimeentulon edellytysten turvaamiseksi;
- sosiaalietuuksia käsittelevälle viranomaiselle tai laitokselle etuutta koskevan väärinkäytöksen selvittämiseksi, jos väärinkäytöstä on perusteltua syytä epäillä;
- pyydettyä tulee antaa tietoja poliisille, syyttävälle viranomaiselle ja tuomioistuimelle, jos se on tarpeen sellaisen rikoksen selvittämiseksi, josta säädetään ilmoitusvelvollisuus rikoslain (39/1889) 15 luvun 10 §:ssä, taikka jonka enimmäisrangaistus on vähintään neljä vuotta vankeutta;
- oma-aloitteisestikin kun epäillään 3 kohdassa mainittua rikosta tai vähäisempää rikosta, jos se on välttämätöntä lapsen edun taikka erittäin tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi.

Hoitokoti Päiväkumpu Oy

Pasilankatu 2, 00240 HELSINKI | Y-tunnus 2154142-0 | p. 050 433 2275 | www.paivakumpuhoiva.fi | etunimi.sukunimi@paivakumpuhoiva.fi

Erikseen on säädetty sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen oikeudesta saada laissa säädetyin edellytyksin tilastotarkoituksia varten eräitä laissa tarkemmin määriteltyjä sosiaalihuollon tietoja (laki sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskuksen tilastotoimesta 409/2001). Päiväkummun Vuosaaren yksikössä asiakas saa pyytäessään tarkastaa omat tietonsa ja pyytäessään niistä myös jäljennökset. Mikäli tietoja ei voida lain mukaan antaa, annetaan siitä kirjallinen kieltäytymistodistus. Tiedoissa havaitut virheet ja puutteet korjataan niiden tultua ilmi oma-aloitteisesti tai asiakkaan vaatimuksesta. Mikäli korjausvaatimukseen ei suostuta, siitä annetaan kirjallinen kieltäytymistodistus. Tarpeelliset potilastiedot voidaan luovuttaa asukkaan/edunvalvojan suostumuksella. Suostumus on annettava kirjallisesti.

Työntekijöiden perehdyttäminen asiakastyön kirjaamiseen

Henkilöstön osaamisen varmistaminen liittyen tietosuoja-asioihin ja asiakirjahallintoon varmistetaan Päiväkummun Vuosaaren yksikössä perehdyttämisvaiheessa lisäkoulutuksin sekä tarjoamalla lisätietoa Hoitokoti Päiväkummun intranet-sivuilla. Perehtymiskeskustelussa varmistetaan, että henkilöllä on riittävä osaaminen asiakastyön kirjaamiseen.

Vastuuhoitaja laatii uudelle asukkaalle neljän viikon kuluessa muutosta alustavan hoito- ja palvelusuunnitelman. Vastuuhoitaja päivittää hoito- ja palvelusuunnitelmat 3 kk välein DomaCareen. Päivittäinen kirjaaminen tehdään joka vuorossa. Ryhmäkotivastaavat vastaavat siitä, että asiakastyön kirjaaminen tapahtuu asianmukaisesti ja viipymättä.

Tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvän lainsäädännön, yksiköön laadittujen ohjeiden ja viranomaismääräysten noudattamisen varmistaminen

Päiväkummun Vuosaaren yksikössä yksikönjohtaja käy uuden työntekijän kanssa läpi salassapitosopimuksen ja tietoturvasitoumuksen sisällön ja pyytää työntekijältä allekirjoitukset sitoumuksiin. Perehdytyksen ja koulutuksen keinoin huolehdimme siitä, että henkilöstöllämme on tieto tietosuojaan ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvästä lainsäädännöstä, yksiköön laadituista ohjeista sekä viranomaismääräyksistä. Auditoinneilla voimme myös tarvittaessa ottaa tarkasteluun edellä mainittuja asioita. Mikäli huomaamme näiden vastaista toimintaa, teemme siitä poikkeamailmoituksen ja käsittelemme sen laadunhallinnan prosessin edellyttämällä tavalla. Lokitietojen tarkastelulla pystymme osaltaan seuraamaan edellä mainittuja asioita.

DomaCareen voivat tehdä merkintöjä asukkaan hoitoon osallistuvat hoitajat sekä heidän ohjeidensa mukaisesti muut hoitoon osallistuvat henkilöt. Tietoja voidaan käsitellä vain siinä laajuudessa, kuin työtehtävät ja vastuut edellyttävät. Henkilökuntaa sitoo vaitiolovelvollisuus ammattinsa puolesta. Opiskelijat allekirjoittavat myös salassapitolomakkeen. Henkilöstön osaamisen varmistaminen liittyen tietosuoja-asioihin ja asiakirjahallintoon varmistetaan perehdyttämisvaiheessa, lisäkoulutuksin sekä tarjoamalla lisätietoa Hoitokoti Päiväkummun intranet-sivuilla, josta löytyvät henkilöstön ohjeet ja dokumentit.

Tietosuojavastaavan nimi ja yhteystiedot

Yksikön tietosuojavastaava: Yksikönjohtaja, Päivi Isokoski-Salonen, puh: 050 381 5733, paivi.isokoski-salonen@paivakumpuhoiva.fi

Koko Päiväkummun tietosuojavastaava: Riikka Mäyränen, puh. 050 436 1915, riikka.mayranen@paivakumpuhoiva.fi

Onko yksikölle laadittu salassa pidettävien henkilötietojen käsittelyä koskeva seloste?

Kyllä Ei

9 YHTEENVETO KEHITTÄMISSUUNNITELMASTA

Yksikkökohtaista tietoa palvelun laadun ja asiakasturvallisuuden kehittämisen tarpeista saadaan useista eri lähteistä. Päiväkummun Vuosaaren uusi yksikkö, Vuoranta käynnistyy alkutalvesta 2023 ja ryhdymme heti keräämään tietoa eri lähteistä toimintamme seuraamiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Riskinhallinnan prosessissa käsitellään kaikki epäkohtailmoitukset ja tietoon tulleet kehittämistarpeet ja niille sovitaan riskin vakavuuden mukaan suunnitelma, miten asia hoidetaan kuntoon. Riskienhallintaa ja omavalvontaa päivitetään vuosittain tämän suunnitelman mukaisesti saatujen havaintojen ja kehittämistarpeiden pohjalta. Yksittäiset laatupoikkeamat, tunnistetut riskit ja niiden pohjalta sovitut korjaavat toimenpiteet tehdään osana jatkuvaa toiminnan kehittämistä. Näiden pohjalta päivitetään tarvittaessa annettuja toimintaohjeita ja omavalvonnan painotuksia. Kehitystyö ja omavalvonta Päiväkummussa, sekä Päiväkummun Vuosaaren yksikössä on jatkuva osa päivittäistä toimintaa.

10 OMAVALVONTASUUNNITELMAN SEURANTA

Omavalvontasuunnitelma päivitetään tarvittaessa ja se käydään läpi vähintään vuosittain.

Helsingissä 21.4.2022

Päivi Isokoski-Salonen
Yksikönjohtaja,
Sairaanhoitaja YAMK